~

~

~

يازده

بە ترس و شادومانییەکی لە وەسفبەدەرەوە ئەو ڕۆژانەمان وەیاد دێنمەوە کە لە ئالڤێرنا بەسەرمان برد، چما ئەوانە ڕۆژان بوون یان مانگان یاخود سالآن؟ زەمەن وەك بازێك بەسەر سەرمانەوە ڕاوەستاوو هێند خێرا باڵەکانی لێکدەدا کە وا پێدەچوو نەبزوێ. مانگ هەڵدەهات و ئاوا دەبوو، گا وەکی هیلالێك و گا وەکی ئەڵقەیەکی زیوین، بەفر دەتوایەوەو دەبووە ئاوو ئەویش وەك نزاکانی فرانسیسکۆس بە ئالڤێرنادا دەڕژایە خوارو دەشتەکەی ئاوسدەکرد، ناو بە ناویش بەفر بە کلووی گەورە دەباری، بەیانیان بە ڕەنگی پەمەیی و ئێواران بە ڕەنگی شین و نیوەڕوانیش بە سپییەکی ڕووناك و بێدەنگ لەسەربانی بە پەلکی درەخت دروسکراوی کوختەکانمان دەنیشت. فرانسیسکۆس هەموو بەیانییەك لە کوختەکەی دەهاتە دەرەوەو لەو نانەی کە برا ئارنی خۆشبەختانە بۆی دابیندەکردین تا لەبرسا نەمرین، ورد دەکردو بەو بەفرە بەرینەدا بڵاویدەکردەوە، ئیدی تەیرەکان

پەییان بەوە بردو هەموو بەیانییەك دەوری كوختەكەی فرانسیسكۆسیان دەداو دەكەوتنە جریوە جریوو هانیان دەدا بێتە دەرەوە. بازێك ئازایەتیی دەدایە بەرخۆی و بەسەر كوختەكەی فرانسیكۆسەوە بە دەنگی بەرز دەیقریشكاند تا بە ئاگای بێنێتەوە.

سەرمایەك بوو نەبێتەوە، جبە قەشەییەكانمان شڕو پڕو كون كون و كزەی سەرما بەنێویاندا دزەی دەكردو جەستەمان لەسەرمادا شین هەڵدەگەڕا. چما ئەدی من چۆن توانیم بەرگەی ئەوها شەهید بوونێك بگرم و ڕەقهەڵنەیەم! بڵێی قسەكەی فرانسیسكۆس وابێ كەگوایە ئەوەی بیر لەخودا بكاتەوە زستانان گەرمی دەبێتەوەو هاوینانیش جەستەی فێنك دادێ؟ هەڵبەت من زۆر جاران لەو چیا بێڕوحمەدا بیرم لای خودا بوو، بەڵام زۆر جارانیتریش خەیاڵم دەڕۆیشت بەلای ئاگرێكی هەڵایساوو مەنجەڵێك چێشتی كوڵاوو بوتڵێك شەرابی گەرم و كەوچكێك بیبەر بۆ تەواو گەرمداهێنانی ئێسقان، زۆر جاران خەونم بەخوانێكی ڕازاوەوە دەبینی و ئاواتم دەخواست هەموو دونیا بۆنی بەرازی برژاوی لێبێ. دە

ئیتر با له دەرەوەی کوختەکە هێندەی باڵای زرتە زەلامێك بەفر بباریێ، ئاخر دەرگا داخراوەو نە بەفر دەتوانێ خۆی بکا بە ژووورداو نە سەرماو برسێتیی، ئەوسا چ دڵنیاییەك دەبێ خودایە، چ دڵنیاییەك دەبێ! ئەوسا نەك هەر خودا لەیاد ناکرێ، بەڵکو دەستیش بەرەو ساپیتەی کوختەکە هەڵدەبڕدرێ و سوپاسی دەکرێ کە ئاگرو بەرازو دەرگای پێ عەتا فەرمووین.

گەر لەوەزعی فرانسیسکۆسیش دەپرسن، ئەوا ئەو نەباکی بە سەرما هەبوو نە بە برسێتیی. ئاخر شەوو ڕۆژ ئاگرێکی بە لرفە لە ناخی ویدا نێڵەی دەهات و هەمیشە خوداشی گەرم و سپی و بۆنخۆش، وەك کولێرەی فریشتان لەبەردەمدا بوو. بەڵام ناو بەناو دڵم بۆی دەکەوتە مەراقەوە، لە کوختەکەم دەهاتمە دەرەوەو دەچووم بزانم چیی بەسەر هاتووە، بەیانیان و نیوەڕوان و ئێواران دەمبینی دەچوو بەرەو ئەو ئەشکەوتە ڕەشەی کە ڕاهاتبوو عیبادەتی لێبکا. خودایە ئەوە چ موجیزەیەك بوو! کاتێك بەرەو عیبادەت دەچوو، ڕێڕۆیشتن و قلافەتی تەواو جیاواز بوو لەو کاتەی کە

لەقسەکردن لەگەڵ خودا دەبۆوەو بەرەو کوختەکەی دەگەڕایەوە. کاتێك بەرەو ئەشکەوتەکە دەچوو، وی کەسێکی ڕیوەڵەو کۆم و کفت بوو، لەبەفرەکەدا هەڵدەنگوت، دەکەوت و هەمدیس هەڵدەسایەوەو دەکەوتەوە ڕێ، بەڵام کاتێك لەنوێژەکەی دەبۆوەو لەو ئەشکەوتە ڕەشە دەهاتە دەرەوەو بۆ کوختەکەی دەگەڕایەوە، خودایە جەستەی چەند ڕێك و باڵای چ زراڤ و قلافەتی چەندێك کەتە دەینواند! زراڤ و ڕێك، ئازایانە لە بەفرەکەدا هەنگاویدەنا و هەواش بە باڵای دە زەلام بەسەر سەرێوە بلێسەی دەدا.

سەیریمدەکردو خودایە تۆبە، ئیرەییم پێی دەبرد. ئاخر ئەو پیاوە لە چ دروست ببوو؟ لەپۆڵای ساخ، لەڕۆحی ساخ، لە چ دروست ببوو کە قەت هەستی بە برسێتیی یان سەرما نەدەکردو قەت نەیدەگوت دە بەس؟ منیش شەوو ڕۆژ لە سەرمادا هەڵدەلەرزیم، برسیی بووم و نە تاقەتی نوێژم هەبوو نە گوڕی نوێژو سەرباری ئەوەش ئازایەتی بە جێهێنانی ئاوها ئەرکێکم لەخۆ ڕانەدەبینی، ئاخر گەر دەست و چاوانیشم بۆ ئاسمان هەڵبڕیبا، ئەوا خەیاڵم هەر لێرە، لە خوارەوە، لەخواری

خوارەوە لەسەر ئەرز بوو، ئەو وشانەشی کە دەبوو بە خودایان بێژم، چ نەبوون جگە لە بڵقی ڕەنگاو ڕەنگ.

چوار پێنج ڕۆژێك دەبوو دەستم بۆ ئاسمان هەڵنەبڕیبوو. برا ئارنی بە نان و زەیتوون و پەنیری بزن و ئەو شتانەوە هات.

لێیپرسیم:" دەخوازیت ئاگرێکت بۆ بکەمەوە؟"

بەهەناسە هەڵکێشانەوە وەڵامیمدایەوە:" نا براکەم، برا فرانسیسکۆس ئاگری قەدەغە کردووە!"

- " بۆچیی؟"

- " لەبەر ئەوەی دونیاساردە!"

- " بەڵام ئاخر لە سەرمایەکی ئاوهادا ئاگر پێویستە!"

- " براکەم، ڕێك لەبەر ئەوەشە کە ئەو ئاگری قەدەغە کردووە!"

- " ئەی چما ئێوە بەچیی خۆتان گەرمدەکەنەوە؟"

- " بە خودا!"

کاپتن لیکۆ شانی هەڵتەکاند.

- " دیارە ئێوە گەرەکتانە دونیا هەڵگێڕو داگێڕ بکەن، حیساباتی ئەنگۆ تەواو شتێکیترە. بەڵام من ئەلعان بۆ

ئەشکەوتەکەم دادەبەزم، لەوێ ئاگرێکم بە کوتە داری گەورە کردۆتەوەو مەنجەڵێك چێشتیشی لەسەرەو دەکوڵێ، دوێنێ دوو کەوم ڕاوکردو وا ئەمڕۆ دەیانخەمە سەر پلاو - برا لیۆن گەرەکتە بێیت و تامێکی بکەیت؟ فەقیر بۆ نایەیت تۆزێك ناو زگت چەورکەیت و ئێسکەکانت گەرم دابێنیت؟"

ئاو زابووە دەمم.

- " بەڵی، بەڵێ، بە خۆشحاڵییەوە براکەم بەخۆشحاڵییەوە، بەڵام ئاخ، لەبرا فرانسیسکۆس دەترسێم!"

- " چ پێویست ناکا ئەو بزانێ!"

- " ئاخر بە ئەرکی سەر شانی خۆمی دەزانم پێیبڵێم!"

- " باشە، گەر پێبزانێ چیت لێدەکا؟"

- " هیچ، تەنها هەناسە هەڵدەکێشێ، بەڵام ئیدی ئەو هەناسە هەڵکێشانەیەتی کە دڵم شەقار دەکا!"

- " کەیفی خۆتە برا لیۆن. تەنێ ئەمە بهێنەرە بیری خۆت: کەو، پلاوی گەرم، شەرابی زۆرو ئاگرێکی کڵپەسەندوو. وەك جادوویەك لەبەر خۆتەوە بیلێرەوە: کەو، پلاوی گەرم، شەرابی زۆرو ئاگرێکی کڵپەسەندوو. ئەو وشانە

بڵێرەوە تا بەڵکو ئەمە خودایە ڕا بگۆڕیت و بێیت. کەهاتیت ئەوسا بەخێربێیت!"

وایگوت و بۆ ئەوەی خۆی گەرمکاتەوە، لەپی دەستی بەیەکدا دەخشاندو قاچی بەعەردەکەدا دەکوتا!"

- " ئەریٚ باشە براکەم تۆ لە خودا ناترسیت؟"

- " من لە خەڵك ناترسم، ئیتر چۆن لە خودا دەترسم؟"

ئەوجا بەرەو خوار شۆڕبۆوەو شاخەکە بە پێکەنینەکەی دەنگیدەدایەوە.

تەنها مامەوە. هەرگیز لە ژیانمدا تەنیایی و چۆڵەوانیی ئەوها زۆریان بۆ نەهێنابووم. کەو، پلاوی گەرم، شەرابی زۆر و ئاگرێکی کلپەسەندوو ... هەستامە سەر پا، بەرەو لای دەرگاکە چووم، ڕاوەستام.

- " هەی لیۆنی تورەهات، باشە تۆ شەرمناکەیت، گەر برا فرانسیسکۆس پێبزانیٚ چۆن دەتوانیت خۆت لەبەر هەناسە هەڵکێشانەکانیدا ڕاگریت؟ لە کوختەکە بمێنەوە، ئەم وشکە نانەش هەر باشە، سەرماش هەر باشە، خەڵکانیتر مافی خۆیانە تێر بە زگی خۆیان بخۆن و مافی خۆیانە خۆیان

گەرمکەنەوە، بەڵام تۆ ئەو مافەت نییە! تۆ مافی ترت هەن، مافی گەورەترت هەن!"

- " کام مافانە؟"

- " چۆن نایزانیت؟ مافی ئەوەی کە بە ژیانت ڕێگەی ڕزگاریی پیشانبدەیت!"

- " ئەی ئەگەر مردم؟"

- " هەر زۆر باشتر، ئەوسا بە مردنت ڕێگەی ڕزگاریی پیشاندەدەیت. تۆ جلکی فریشتان، جبەی قەشەییت پۆشیوە، تۆ ئیدی بونیام نیت، هەروەها فریشتەیش نیت، بەڵکو لەنێوان ئەو دووەدا ڕاوەستاویت، نا، ڕانەوەستاویت، بەڵکو هێواش هێواش دەچیتە پێش، بەهەر کردەوەیەکی باشە خۆت لە فریشتەیی نزیکدەخەیتەوە!"

- " من هێشتا بونیامم، زیاترو زیاتریش دەبمە بونیام، یەکجار ڕوخسەتم بدەرێ، تەنها یەکجار، ئەوسا ئیدی دەبمە فریشتە، سوێند دەخۆم دەبمە فریشتەیەکی ڕاستیی!"

- " هەر چۆنێکت دەوێ وابکە، تۆ ئازادیت، ئازادیت کە بەرەو دۆزەخ ڕۆچیت، من لێتدەگەڕێم، سەفەرێکی بەختەوەر!"

سەرە سورِێم پێکەوتبوو، هەمدیس گەڕامەوە ناو ژوورەکەو خۆمدا بە ئەرزدا. حەزمدەکرد بگریم، بەڵام کوتوپڕ تووڕەییەك لەخۆوەی پێچام. فریشتە، فریشتە.... گەر بونیام زگی نەبێ چ شتێك ئاسانتر نییە لەوەی کە ببێتە فریشتە، حەزمدەکرد تۆیش زگت هەبا، ئەوسا دەمبینیت چۆن فریشتەیەك دەبوویت کە هاڵاوی دوو کەوی برژاو بچێت بەسەرتاو ئاو بزێتە دەمت. حەز دەکەم ئەم هەوەسەت بۆ بەرجەستەکەم، من بونیامم، کاپتن لیکۆ دەعواتی خواردنی کردووم و دەی منیش دەچم!

بە پڕتاو چوومە دەرێ، بەفرەکە خۆشیکردبۆوە، هەور لەڕەوینەوەدا بوو، ئاسمان بەڕەنگی سەوزێکی مسین لە بەینی هەورەکاندا ڕووناکدەبۆوە، بە سەر ڕووی بەفرەکەوە جێگەپێ زلەکانی کاپتن لیکۆم ناسییەوە، ئاراستەی ئاسەواری ئەو جێپێیانەم هەڵگرت و ڕۆیشتم، نا نەدەڕۆیشتم، بەڵکو

دەفڕیم. چەندێك لە توانامدا بوو گوورمدایە هەنگاوەکانم، دوو جار لە پەلە پەلیبیدا کەوتم و هەموو ڕیشم بوو بە بەفر. بە هەناسە برکێوە گەیشتمە بەردەم ئەو ئەشکەوتە تازە ئاواکراوەو سەرمکرد بە ژووردا، ئاگر دەسووتا، بۆنی کەوی برژاو پۆنگی خواردبۆوە، لیکۆ لەبەر ئاگرەکەدا دانیشتبوو لەسەر ئەژنۆو خواردنی ناو قابلەمەیەکی تێکدەدا.

لەبەر دەرگاکەوە هاوارمکرد: " برا، خۆشحاڵم دەتبینم!"

کاپتن لیکۆ ئاوڕی بۆ دامەوەو بە پێکەنینەوە گوتی:" قەشە بەخێربێیت، دەی وەرە ژوورەوە، خواردنەکە ئامادەیە، گوریسەکەی ناو قەدت شلکەوە!"

چوومە ژوورەوە، گوریسەکەی ناو قەدم شلکردەوەو خۆم خزاندە لای ئاگرەکە. خودایە، خودای من، ئەرێ ئەوە چ بەختەوەرییەك بوو! هەرگیز لەژیانمدا هەستم بە ئەوها سوپاسگوزارییەك بەرامبەر خودا نەکردبوو، ئاخر ئەڤینێکی ئاوهایی و لەزەتێکی ئاوهایی ناچارتدەکەن نوێژی بۆ بکەی و بە باوکە بانگیکەیت! هەر بە ڕاست کامەیان باوکترە، ئەو

باوکەی کە تولّفەکانی فڕێدەداتە بەر باکانی دونیاو پاروویەك نانیان ناداتیّ بیخۆن و بە جلکێك نایانپۆشیّ، یاخود ئەو باوکەی کە ئاگریان بۆ دەکاتەوەو مەنجەلّە چێشتی دەنێتە سەرو خواردنیان بەسەردا دابەشدەکا؟

دەستو پلمان بە بەفر شت، فەرووە مەڕێکمان لەبەردەم ئاگرەکەدا ڕاخست و مەنجەلّەکەمان لە ناوەڕاستیا دانا، نانمان بە کوتی زل زل لەتکردو من، شێری خوداو ئەو سەرەك چەتە تازە بۆ ئیمان گەڕاوەیە چوار مشقی بەرامبەر یەکتری دانیشتین، دەستمان ڕاکێشا، لیکۆ کەوێکی بۆ خۆی بردو منیش کەوەکەیتر، ئیدی تا ماوەیەکی درێژ تاقە دەنگێك کە لە ئەشکەوتەکەدا دەهاتە گویّ، هەر دەنگی ملّچەی دەم و خوڕەی هەلّقوڕاندنی شەراب بوو.

چ بەختەوەرییەك بوو، چ خۆشییەك بوو، ئەوە ئیدی بەهەشت بوو! خودایە تۆبە، من هەر ئاوها خەیالّم بۆ بەهەشت چوو بوو، با فرانسیسکۆس بۆ خۆی بیّژیّ، سولّتانەکەی عارەبستان ڕاستیدەکرد.

ڕۆژ بۆوەو ڕوخسارە لاوازو دڕندانەکەی سەرەك چەتەی ئازیزم بەرامبەری خۆم بینی کەڕەنگی سووری ئاگرەکەی لەسەر پێچەوانە دەبۆوە، من تا ڕادەیەك شەرابێکی زۆرم خواردبۆوەو خودایە تۆبە، ناو بەناو دوو قۆچم بە نێوچەوانییەوە دەبینی، دوو قۆچی پێچاو پێچ و بریقەدار. بۆ ساتێك خەیاڵێك بە کەللەمدا تێپەڕی و لە حەژمەتا لەرز دایگرتم، بە خۆم گوت بڵێی ئەوە شەیتان نەبووبێ کە لەشێوەی کاپتن لیکۆدا خۆی گۆڕیبێ؟ بڵێی ئەوە شەیتان نەبووبێ کە کەوێکی وەك چەشتەتەڵە بۆ داناوم و وا ئەلعانیش بووم بە تەڵەکەیەوە؟ هەنووکە هەردوو کەوەکەمان خواردبوو، بوتڵی شەرابی پیرۆزمان چۆڕبڕ کردبوو، دارە جنراوی نوێمان دەنایە ئاگرەکەوە، من ئیدی گەیبوومە حەوت تەبەقەی ئاسمان و هەوەسی گۆرانیی بێژانم هەستابوو، گۆرانی مەسیح هەستاوەتەوە. کاپتن لیکۆ چەپڵەی لێدەداو بە دەنگە گڕەکەی گۆرانییەکەی لەگەڵمدا دەگوتەوە، ناو بەناویش قریوەیەکی دڕندانەی لێدەداو لەئەشکەوتەکەدا دەنگیدەدایەوە.

هاواری بۆ کردم:" براکەم، براکەم، وا خەریکم دەبم بە ژێر تۆفانی ئەڤینەوەو ئەڤین گەمارۆمدەدا، دەمەوێ شێکت پێبڵێم و تۆیش لە دڵی مەگرە، ئەویش ئەوەیە کە کەو لەئینجیل زیاتر مرۆڤەکان یەکدەخاو شەراب لە ئینجیل زیاتر دەیانکاتە برای یەکتر، لەو قسەیەم ببوورە، دە ئاخر بنۆڕە، بزانە چۆن بەقومێك شەراب مۆمەکانم داگیرساون و تۆ وەك برای خۆم دەبینم!"

باوەشمانکرد بەیەکداو یەکتریمان ماچکرد.

- " برا لیکۆ، حەز دەکەم تۆ بەبێ خواردنەوەش، هەموو مرۆڤەکان بە برای خۆت ببینیت، لەبەر ئەوەی کاتێك بەرتدەدا، چ ڕوودەدا؟ ئەوسا هەموویانت لێدەبنەوە بە دوژمن و چ ئاسەوارێکی ئەو برایەتییە نامێنێ!"

کاپتن لیکۆ دوا تنۆکی شەرابەکەی لە بوتڵەکەدا هەڵمژت و گوتی:" دەی لێگەڕێ با تەواوی ژیانمان هەر مەست بین!"

- " ئاخ برا لیکۆی مەڕم، گەر گوڕی ئەوەم هەبا، ئەوا موجیزەی ئەوەم دەنواندو منیش قانوننامەیەکم دەنووسی و تێیدا داوامدەکرد کە سەرجەم برایان هەموو بەیانییەك

شەراب بخۆنەوەو ئەوسا خۆیان بکەن بە شاران و گونداناو پەیڤی خودا بە خەڵکی ڕاگەیەنن، ئەوسا دەتبینی چۆن ئامێزیان بۆ خەڵکیی دەگرتەوەو بەرەنگاری مەترسییەکان دەبوونەوەو سەمایان دەکردو دەکەوتنە گۆرانیی چڕین و ستایشکردنی خودا! سووکەڵەو شادومان لەعیبادەتی شەرابەوە دەپەڕینەوە بۆ عیبادەتی خوداو لەوێشەوە دەچوونەوە سەر ڕاستە ڕێی بەهەشت!"

لیکۆ پێکەنی، لە خۆشحاڵیدا یەکێکی قایمی کێشا بە پشتماو گوتی: " باوکە لیۆن، لەفیرقەکەتا ناونووسم کە. دەڵێیت چیی بەگەزێك کۆرڤ و بوتڵێك شەرابەوە بچین بۆ لای فرانسیسکۆس و باسی ئەو قانوونسنامە تازەیەی بۆ بکەین؟"

ترسێك دایگرتم، لامکردەوەو لەدەرکی ئەشکەوتەکەم ڕووانی، وا هات بەزەینمدا کە سێبەرەکەی فرانسیسکۆس ئاماژەیەکی بۆ کردم و دەنگی هەناسە هەڵکێشانێکی قووڵم لەفەزادا ژنەفت. هەستامە سەر پێ.

- " براکەم ئیتر کاتی ئەوە هاتووە من بڕۆم. مەزەندە بکە فرانسیسکۆس بچێ بۆ کوختەکەم و لەوێ نەمبینێ!"

- " برا لیۆن، دەتوانیت پێی بڵێیت لە نوێژ بوویت. چما ئەی هەموو ئەمانە، هەموو ئەم کەوو پڵاوو گەرماییە جووانە لەگەڵ قانوننامە تازەکەدا نایەنەوە؟ گەر ئەوانە عیبادەتی خودا نەبن، چما ئەدی چین؟ هەر بەڕاست، هەرگیز لە ژیانتا هێندەی ئەم ئێوارەیە هەستت کردووە کە لە خوداوە نزیکیت؟ دەی ئەمەش واتە عیبادەت!"

نەدەپەرژام دانیشمەوەو بۆ ئەو چەتەیەی ڕاڤەکەم عیبادەت شتێکیترە، ئاخر من خۆیشم زۆر بە باشیی لەوە نەگەیشتبووم.

کاپتن لیکۆ تا کەمێك ئەولای ئەشکەوتەکە بەڕێیکردم، ئەو ئیدی کەوتبووە هەوای خۆی و ڕیز ڕیز قسانی دەکرد.

- " ڕۆژێکیان کە هێشتا چەتە بووم - خۆی ئێستایش هەر چەتەم، بەڵام ئەوە بە فرانسیسکۆس مەڵی، ئاخر ئەو بونیامێکی میهرەبانەو دڵی عاجز دەبێ - ئا... ڕۆژێکیان کە چەتە بووم، قەشەیەکم بینی و فەقیرە دەیویست دگانی بۆ بنێم بە گوناهەکانما.

لێیپرسیم: " نوێژ بۆ خودا دەکەیت؟ چۆن دەیکەیت؟"

- " بەڵێ دەیکەم، بەڵام بە شێوازی خۆم نوێژی بۆ دەکەم!"

- " بە چ شێوازێك؟"

- " بە چەتەیی!"

- " هەی نەگبەت، ئەی ژێوان نیت؟"

- " من ئەلعان تەمەنم سی و پێنج ساڵە، هێشتا کاتم بە دەستەوە ماوە، کاتێ پیر دەبم و پەکم دەکەوێ و سەرم دەکەوێتە لە گوێی قەبر لەرزین، ئیدی ئەوکات ژێوان دەبمەوە. ئاخر هەموو شتێك ئان و ساتی خۆی هەیە. کە جحێڵیت، بڕۆ بۆ خۆت چەتەیی بکە، کە پیریش بوویت ئەوا لە گوناهەکانت ژێوان ببەوە!"

قەشە تووڕە بوو.

پێمگوت:" تووڕە مەبە، ئاخر من لەتۆ زیاتر لە مەسیحەوە نزیکم، بۆچی ئەوەت نەبیستووە؟ "

- " تۆ؟"

- " بەڵی من، من ئەو چەتەیەم کە لەپاڵ مەسیحدا لە خاچدرا، کە لای دەستە ڕاستی مەسیحەوە لە خاچدرا!

ئیدی برا لیۆن دەبێ لێت مەعلوم بێ حونەری هەموو ئەوە لەوەدایە کە لە دووایین لەحزەدا، کاتێك مردنت لێنزیکدەبێتەوە، فێڵێك بدۆزیتەوە بۆ ئەوەی خۆت بگەیەنیتە لای دەسە ڕاستی مەسیح، فەقیر لای دەسە چەپییەوە نا، ئەگینا ئەوسا بۆ خۆت تیا دەچیت!"

من پەلەم بوو بڕۆم تا هەرچیی زووترە لەم چەتەیە دوور کەومەوە. ڕۆحێکی شەڕەنگێز لە ناوەوەمڕا هەبوو کە بەهەرچیی ئەو دەیگوت دەخنایەوە. شەیتان و خوداو ژیانیی ئاسوودەیی و فرانسیسکۆس، هەموو ئەوانە لەناوەوەمڕا ئامێتەی یەکدی دەبوون، ئاخ، کەنگێ دەچمەوە نێو تەنهایی تا هەموو شتەکان بگەڕێنمەوە بۆ ڕەوتی ئاسایی خۆیان!

- " خودا حافیز براکەم، بەرامبەر ئەو چاکەیەی کە لە تەکمدا کردت خودا پاداشی خێرت بداتەوەو لەو گوناهەش بتبووریٚ کە منت تێیەوە گلاند!"

دەستی گوشیم و خەریکبوو پەنجەکانم لە نێو دەستیدا وردو خاش بن.

هاواریکرد:" ئەلعان برۆو قانوننامە تازەکە بنووسە، مۆفەق بیت!"

*

بەرێگەوە دەڕۆیشتم و قسانم لەگەڵ خۆمدا دەکرد و دەستم دەجولاند. درەنگ وەختێك گەیشتمەوە کوختەکەم و خۆمکرد بە ژووردا. خودایە کوختەکە چەند ساردو چ چۆڵەوانییەك بوو! ئاخر ئیدی لە بەهەشت هاتبوومە دەرێ و چووبوومە دۆزەخ. جوان جوان جبەکەم لەخۆمەوە پێچا، ڕاکشام و گوێم لێبوو کەچۆن (با) بەنێو درەختەکاندا دەیوژاندو چۆن گورگەکان لە دوورەوە دەیانلوراند، نەمدەتوانی بنووم، دڵیشم هێند پاقژ نەبوو بتوانم نوێژ بکەم. ئاخرییەکەی دەمەو شەبەق خەوێکی قووڵم لێکەوت، خەوێکی کابوساویی. کاتێك چاوانم پڕ لە تاریکیی بوون و خەو بردمییەوە،، وەك ئەوەی لە (سێبیس) بم لە میسر، لەو شوێنەی کە زاهیدە گەورەکان کوختەکانیان لەبیاباندا ڕۆدەنێن، منیش لە خەونەکەمدا زاهیدێك بووم و ناوم (ئارسێنیۆس) بوو، کاتێك

کەوتبوومە سەر ئەژنۆو لە خەیاڵی باوکە پیرەکەم، لە خەیاڵی (نیلیۆس) ی زاهیدی تەمەن سەد ساڵەدا بووم کە پێنج میل دوور لە منەوە دەژیا، لەو کاتەدا کە خەریکی عیبادەت بووم، قەشەیەك بە هەڵەداوان هات بۆ لام و هاواری بۆ کردم: (وا باوکی پیرت دەمرێ و گەرەکییەتی بەر لە مردن چاوی پێت بکەوێ! باوکی پیرت دەڵێ با بێ، بابێ تا بەرەکەتی بدەم.)

ئیدی بە پڕتاو هەستامەوەو بە هەڵەداوان ڕێك بەرەو کوختەکەی باوکی پیرم کەوتمە ڕێ، ڕامدەکردو بەدەم ڕاکردنەوە دەگریام، هەتاوێك بوو سوتێنەر، لەدوورەوە دەنگی سەر قافڵەچییەکم دەهاتە گوێ کە کاروانی وشترەکانی بە ڕێگە گشتییەکەدا دەئاژوواو گۆرانییەکی خەمین و یەکتای دەچڕی. ئاخرییەکەی دەمەونیوەڕۆ گەیشتمە کوختە چکۆلانەکەی باوکی پیرم، بینیم لەسەر لمەکە پاڵخراوە، پێنج شەش قەشە دەوریانداوەو جلکەکانی لەبەر دادەکەنن و دەیشۆن و تەرتیلەی بەسەردا دەخوێنن.

یەکێك لە قەشەکان پێیگوتم: (هەر ئەلعان ڕۆحی تەسلیم بە خودا کردەوە!)

یەکێکی تریان گوتی:(هەتا مرد ناوەکەتی هەر لەسەر زار بوو، هاواری بۆ دەکردیت، بەڵام تۆ درەنگ هاتیت!)

کاتێك ئەوان دەدوان، وەك بڵێی زاهید گوێی لە قسەکان بووبێ، کەوتە جووڵە، قەشەکان کە ئەوەیان بینی زراوەترەك بوون و تێیانقوچاند. زاهید لێوی جولاند، چاوانی کردەوەو منی بینی.

گوتی:" کوڕەکەم، دانەوێرەوە، چما کەس هەیە گوێی لە قسەکانم بێ؟"

چاوانی تژیی بوون بە ترس، قژو ڕیش و گوێچکەو لێوی تەواوێك خۆڵاویی بوون.

- " نا، ئێمە هەر هەردووکمانین، کەسیتر گوێی لێت نییە!"

- " دانەوەرەوە، نهێنییەکی خەتەرناکم هەیە دەمەوێ پێتی بسپێرم، زیاتر دانەوەرەوە!"

دانەویمەوەو زاهیدیش دەمی نا بە گوێچکەمەوە، دەنگی لاوازو بێگیان، لە دووری دوورەوە، وەك ئەوەی لەبنی بیرێکی وشکەوە بێتە دەرێ، لەگوێچکەمدا دەنگیدایەوە:

- " ئارسێنیۆس کوڕی خۆم، ئێمە فریومان خوارد، ئاخر نە بەهەشت هەیەو نە دۆزەخ!"

- " ئەی چیی هەیە؟ بێسەروبەریی؟"

- " بێسەرو بەرییش نییە!"

- " ئەی ئاخر چیی هەیە؟"

- " هیچ!"

وایگوت و ملی گرتم، خەریك بوو بمخنکێنێ، ئەوسا دەستی سست بوو، کەوتە سەر لمەکە.

قیژەیەکی جەرگبڕم کردو خەبەرمبۆوە. بە هەردوو دەست سەرم گرت تا نەتەقێ. هێشتا دەنگی زاهید لەگوێمدا، لەدڵمدا دەزرنگایەوەو بەرەو گورچیلەو سییەکانم و لەسییەکانیشمەوە دەچوو بەرەو گەرووم و خەریکبوو دەیتاساندم:" فریومانخوارد!" بەڵام ئەی دوایی؟ هاوارمکرد: " برا فرانسیسکۆس، یارمەتیی!"

هەستامە سەرپێ، چوومە بەر دەرکی کوختەکەم و لە دەرەوەم ڕووانی. بەفرو هەمدیس بەفر، خۆر هەڵاتبوو، دارە دارە بە بەفرەکەدا دەڕۆیشت و ناو بەناو دەکەوت و دیار نەدەما، پاشان وەك بونیام هەمدیس هەڵدەسایەوە. بڵێسەیەك ڕووناکی لەچرایەکی کزدا پێبوو، تەقەللای دەکردو هەوڵیدەدا دونیای پێ ڕووناککاتەوە. من نەمدەتوانی ئەوە ببینم، دڵم بێهەست و ئیدی وەك بوخچەیەك بە ئەرزەکەدا کەوتم و لەرز دایگرتم، سەرم کێشا بە گاشە بەردێکداو خوێن بە دەموچاومدا هاتە خوارەوە، چ ئازارێکم پێنەگەیشت و دەست و برد هێور بوومەوە. هەستامەوە سەرپا و گەرەکم بوو نیشانەیەك لەخوداوە ببینم و تێبگەم، نیشانەیەك لە خوداوە، تەیرێك، هەورە بروسکەیەك، دەنگێك، هەر چییەك. زوبانی خودا دەوڵەمەندە، ئاخر ئەو دەبێ لەگەڵم بئاخڤێ و وەڵامی عەزابەکەم بداتەوە.

چەند ڕۆژێك بوو فرانسیسکۆسم نەبینیبوو، ڕێگەی کوختەکەیم گرتەبەر، بەپێی پەتیی بەسەر بەفرەکەدا دەڕۆیشتم، هەموو هێزی خۆم خستبووە گەڕ تا بتوانم کفر

نەکەم. بەخۆمگوت:" ئاخر ئەمە ژیانە؟" لەبەر خۆمەوە گوتم:" تەنانەت ئاژەڵیش پێست و فەرووی هەن، کەچی ئێمەیش هەر دەڵێی دوو هێلکە شەیتانۆکەی ڕووتین!" وامگوت و هەمدیس کەوتمەوە ڕێ.

ئاخرییەکەی گەیشتمە ئەو بەرزاییەی کە لەوێوە کوختەکەی فرانسیسکۆس دیاربوو، چاوم بەو ناوەدا گێڕاو خودایە چیم بینیی؟ فرانسیسکۆس سەرکەوتبووە سەر گاشەبەردێك و هەردوو باسکی بە ڕاست و چەپدا ڕایەڵکردبوو، لە نێو پروشەی بەفرەوە، لەخاچێکی ڕەشی بێجووڵە دەچوو کە لەسەر گاشە بەردەکە جێگیر کرابێ. ترسام بەو سەرەوە لە سەرمادا ڕەقهەڵێت، بە هەرچیی گوڕێك لەجەستەمدا بوو تاومدایە خۆم تا بەسەر گاشە بەردەکەدا سەرکەوم، فرانسیسکۆس بنێمە باوەشم و هەڵیگرم و بیهێنمەوە کوختەکەی و ئاگرێکی بۆ بکەمەوە، تەنانەت گەر خۆیشی نەیەوێ، هەمدیس ژیانی تێبێتەوە. بەڵام هێشتا نەگەیبوومە نیوەی گاشەبەردەکە، هاوارێکی گەورەم لێهەستا، بینیم ئامێزێك بەترۆپکی گاشەبەردەکەوە

فرانسیسکۆسی بە دوو باسکی وەکو خاچ ڕایەڵکردووەو بەرزی کردۆتەوەو ئارام و نەرم لەبۆشاییدا ڕایگرتووە. ترسام فرانسیسکۆس دیارنەمێنێ، هەموو هێزی خۆم کۆکردەوەو هەرچۆنێك بوو خۆمگەیاندە ترۆپکی گاشەبەردەکە، دەستم ڕایەڵکردو چمکی جبەکەیم گرت. بەڵام ئەو هێورو ئارام لەسەر گاشە بەردەکە نیشتەوە.

وا سەیریکردم وەك ئەوەی نەمناسێتەوە، وا تەماشایکردم وەك ئەوەی سەری بە بینینی ئینسانێك سوڕمابێ. لە باوەشمگرت، لەسەر گاشەبەردەکە هێنامە خوارەوە، قاچم هەڵەنگوت و کەوتم و هەمدیس هەستامەوە، تەواوێك شەکەت ببووم. بەڵام هەر چۆنێك بوو توانیم بگەمە کوختەکەی، ئاگرێکم بۆ کردەوە، لەنزیك ئاگردانەکەوە دامنا، توند کەوتمە شێلانی تا خوێن لەجەستەیدا بکەوێتەوە گەڕ. وردە وردە ژیانی تێهاتەوە، چاوانی کردنەوەو هەمدیس ناسیمییەوە.

لەبەر خۆیەوە گوتی: " برا لیۆن، بۆچی داتگرتمە خوارەوە؟ لەو سەرەوە زۆر باش بووم!"

- " برا فرانسیسکۆس بمبوورە، بەڵام ئاخر ڕەنگبوو بمردیتایە!"

- " چما ئەی نەتبینیم لە فەزادا بەرز ببوومەوە؟ ئیتر لەوەدا بوو بمرم، بۆچیی داتگرتمە خوارەوە؟"

تەماشای دەستەکانی، تەماشای پێوپلە ئاوساوە خوێناوییەکەی کرد.

ئامێزی پێداکردم و بە دەنگێکی ئارام و بێپەروا لەبەرخۆیەوە گوتی:" ئێشم هەیە، برا لیۆن ئێشم هەیە، دەست و پێوپلم دێشێن، ڕێك هەر دەڵێی یەکێك بزمار بەجەستەمدا دادەکوتێ. بە درێژایی شەو نەمتوانی پێڵوو لێکنێم، لەتاو ئازار نەمتوانیوە بنووم!"

بۆ ساتێك بێدەنگبوو. ئەوجا گوتی:" ئەی جەستەم، ئەی گوێدرێژە چکۆڵەکەم بمبوورە، ئاخر هێشتا ئازارەکانت کۆتاییان نەهاتووە، ئێمە هێشتا نەگەیشتووین، بەڵام وا خەریکین نزیکدەبینەوە. دەی ورەو ئازایەتیی بدەرە بەر خۆت!"

وایگوت و دەستی نایە سەر سەرم. گوتی:" ئەی شێرە چکۆڵەکەی خودا، ڕەحمەتت لێبێ هەنووکە بچۆرەوە بۆ کوختەکەی خۆت، دەمەوێ بە تەنیا بم!"

*

بۆ کوختەکەم گەڕامەوەو نەمدەزانی چۆناو چۆنیی ڕشتەی بیرو خەیاڵاتم ڕێکخەمەوە. بڵێی هەڵگژانی فرانسیسکۆس بەرەو ئاسمان ئەو ئاماژەیە نەبووبێ کە لە خودام داوا کردبوو؟

ئاخر زوبانی خودا گەلێك دەوڵەمەندەو بەو دیمەنە وەڵامیداومەوە، خودا شەو، خەونێکی بۆ ناردم و نیگەرانیکردم، بە ڕۆژیش ئەو دیمەنەی بۆ ناردم تا پشتمبگرێ، ئاخر ئەو گەمەمان لەگەڵ دەکا بە وێنەی باوکێك کە گەمە لەگەڵ زارۆکە چکۆڵەکانی دەکا تا فێریانکا ئازار بچێژن و خۆشەویستیی بکەن و بەرگە بگرن. کاتێك گەیشتمەوە کوختە چۆڵ و هۆڵ و ساردو سڕەکەم، بیرو خەیاڵاتم هێور ببوونەوە.

بەڵام هێشتا گوناهێك قورسایی خستبووە سەر دڵم، ئەویش گوناهی کەوو گەرمایی خۆش و پڵاو بوو. خاچم کێشاو بە خۆمگوت لەسبەینێ زووتر نییە دەچم بۆ لای فرانسیسکۆس و لەبەردەمیدا دگان بەو گوناهەدا دەنێم تا بەڵکو گەردنم ئازاکاو ئەو قورساییەی سەر دڵم ڕامالڕێ. ئیدی زستانیش هێندەی بە بەرەوە نەماوەو منیش پاکژو سوکەڵە بەرەو پیری بەهاری نوێ دەچم و دڵم تژیی لە پەرەسێلکە دەبێ.

ڕۆژی دواتر لەبەر پای فرانسیسکۆسدا کەوتم و لەبەر دەمیدا دگانم بەگوناهەکەمدا نا، دانەویبوومەوەو ناوچەوانم لەسەر ئەرزەکە خستبووە سەرپای و چاوەڕێبووم. فرانسیسکۆس هیچی نەگوت، هەناسەشی هەڵنەکێشا، بەڵکو تەنها هەستم بە پەنجە گەورەی پێی دەکرد کەدەلەرزیی. چاوەڕێ بووم و هەر چاوەڕێ بووم، ئاخرییەکەی ئیتر لەوەندە زیاتر نەمتوانی خۆم لەبەر ئەو بێدەنگییە درێژەدا ڕاگرم.

پرسیم: " ئێ برا فرانسیسکۆس، ئەمرتان بە چیە؟"

- " کوڕەکەم گوناهەکەت گەورەیە، بۆ ماوەی سێ ڕۆژ نە دەبێ هیچ بخۆم و نە دەبێ ئاویش بخۆمەوە!"

هاوارمکرد: "بەڵام خۆ تۆ گوناهت نەکردووە، بەڵکو ئەوە منم گوناهم کردووە، ئەوە منم کە تۆ دەبێ لەسەری سزام بدەیت!"

- " برا لیۆن ئەوە یەك شتە، ئەی چما ئێمە هەموومان یەکێك نین؟ من لەگەڵ تۆدا پێکەوە گوناهمان کردووە، تۆ بەمنەوە پەیوەندبوویت، چما ئەو هەموو زەمەنەی کە پێکەوەین لەمە نەگەیشتوویت؟ دەی بڕۆو بەرەکەتی خودا یاوەرت بێ!"

دانەوێوە تا هەڵمسێنێتەوە، دەستیم ماچکردو چاوانم پڕ بوون لە فرمێسك.

بە گریانەوە گوتم:" هەرگیز شتی وا دووبارە نابێتەوە برا فرانسیسکۆس، هەرگیز شتی وا دووبارە نابێتەوە، برا فرانسیسکۆس سوێند دەخۆم!"

- " جارێك پێمگوتوویت کە هەرگیز و هەمیشە دوو وشەی خودان، تەنها ئەو دەتوانێ بیانهێنێتە سەر زوبان. ئەلعان بڕۆو وریای خۆتبە، ئەی مەڕی خودا، یەك مووی مابووە گورگ هەڵتلوشێ!"

*

بەفر کەوتە تووانەوەو ئاسمان سامالّ، لە خواریشەوە لەسەر ئەرز، ئاو بەژێر بەفرەکەدا دەڕۆیشت و دەڕژایە خوارەوەو دەشتەکە هەڵیدەمژت. تەلانەکان سەریان بەرزکردبۆوەو بەڕووناکیی چرۆیان دەکرد، شنەیەك هەڵیکردبوو، ئەو پروشە بەفرانەی کە هێشتا بەسەر درەختەکانەوە بوون، بێدەنگ دەتووانەوەو تنۆك تنۆك دەڕژانە خوارەوە. یەکەمین کوکوختی لەنێو درەختەکانەوە دەیخوێندو زستانی ڕاودەنا، دلّ گوێی بۆ برا کوکوختی ڕادەدێراو بەشادومانییەوە وەلامیدەدایەوە، ئاخر ئەو دووانە هەردووکیان سەر بە فیرقەی بەهار بوون.

ئاسمان و عەرد هەردووکیان میهرەبانتر ببوون، چیدی ئاوها توند عەزابی خەلّکیان نەدەدا، ناو بە ناو کاتێك نانی ڕۆژانەم بۆ فرانسیسکۆس دەبردو لەبەر کوختەکەیدا دامدەنا، دەمبینی زەردەخەنەیەکی نەرم بەسەر لێوە وشکهەلّگەڕاوەکەیەوە شەپۆلدەدا.

به ئاسوودەییەوە گوتی:" برا لیۆن، وا بەهار، خاتوونە بە بەخششەکەی ئەرز هات، ئاخر وی پێدەنێتە هەر شوێنێك، بەفرەکەی ژێر پێی دەتوێنێتەوە!"

ڕۆژێکیان پێیمگوت:" لە خوارەوە لە پێدەشتەکە، ڕەنگبێ هەر ئەلعان دارچوالەکە چرۆی کردبێ!"

- " برا لیۆن، گەر بەرەکەتی منت گەرەکە ئەوا بیر لەو دارچوالە چرۆکردووە مەکەوە، ئاخر شەیتان لەنێو پەلکی ئەو درەختەدا دانیشتووەو ئیشارەتمان بۆ دەکا، ڕوو بەرەو ناوەوەی خۆت وەرگێڕەو لەدارچوالەکەی ناخت بنۆڕە، لە ڕۆحی خۆت بنۆڕە کە چرۆی کردووە!"

چەندین سەعات لەبەر کوختەکەمدا دادەنیشتم و لەبەهارم دەنۆڕی کە دەهات، پێموابوو ئەو سەیرکردنە جۆرە نوێژێکی بێدەنگی پڕ لە سوپاسگوزارییە بۆ خودا. هەر لەو ڕۆژانەدا دابەزیمە خوارەوە بۆ بناری چیاکەو پەلکی درەخت و قامیشم لێدەکردەوەو کەوتمە چنینی زەمیلە، ڕۆژانە بۆ ماوەی چەندین سەعات دادەنیشتم و زەمیلەم دەچنیی و هەمیشەش خەیاڵم لای خودا بوو. خودا زۆر خێراترو دڵنیاتر لەو کاتانە دەهات

که تەنێ بۆ نزا کڕنۆشم بۆ دەبرد. ئیدی من گەلێك خۆشحاڵبووم که ئاوها توانیومه دەستی کارو عیبادەت یەکانگیری یەکتر بکەم.

ڕۆژێکیان که هەروا لەبەردەم کوختەکەمدا دانیشتبووم و خەریکی زەمیله چنینی خۆم بووم، دەنگی هەناسەبڕکێ و دەنگی قورسی پێی کەسێك لەسەر بەردەکان هاته گوێم، هەڵبەت ئەو کەسه برا لیکۆ نەبوو، لەبەر ئەوەی ئەو هەرگیز هەناسەبڕکێی پێنەدەکەوت و که هەنگاویشی دەنا، دەنگی پێی نەدەهات. هەستامه سەر پا و به پەله کەوتمه خۆ تا بزانم ئەو کەسه کێیه. ئەوکەسه باوکه سیلڤێستێر بوو!

پێیمگوت:" به خێر بێیت براکەم!" بینینی برایەك دوای ئەو هەموو مانگانه دڵی ڕاچڵەکاندم، باوەشم پێدا کردو له لای خۆمەوە دامنیشاند.

- " براکەم جگه له نان و ئاو چ شتێکی ترم نییه بتدەمێ بیخۆیت، چ شتێك!"

بەڵام باوکه سیلڤێستێر خەیاڵی لای خواردن نەبوو.

به نیگەرانییەوە پرسی: " ئەدی برا فرانسیسکۆس چۆنه؟"

- " دەژی و عەزاب دەچێژێ، گەر بیبینیت نایناسیتەوە، براکەم نوێژو ڕۆژوو کرۆژتوویانە. هەموو بەیانییەك بەرلەوەی ڕۆژ بێتەوە، هەر ڕێك لەو کاتەدا کە ئەو خەو چووەتە چاوی، بازێك دێ و خەبەری دەکاتەوە، دەڵێی خوداش تەیرەکان دەنێرێ بۆ ئەوەی عەزابی بدەن!"

- " برا لیۆن، باوکی فرانسیسکۆس لەوەدایە بمرێ، منی ناردووە تا ئەو هەواڵە بدەمە کوڕەکەی و داوای لێبکەم بەر لە مردنی بێت و بیبینێ، وا پێدەچێ لە هەموو ئەو شتانەی کردوویەتی ژێوان بێ. ڕەنگبێ داوای لێبوردنی لێبکا!"

ئەو ڕۆژە ئازایانەیەم بیر کەوتنەوە کە ئێمە تۆزو خۆڵی دونیامان لە پێوپلمان دەتەکاندو خۆماندەکرد بەنێو ئاگری خودادا. خودایە، لەو کاتەوە چەند ساڵ تێپەڕیوە، چەند قەڕن تێپەڕیوە!

- " برا لیۆن، کوختەکەی فرانسیسکۆس لە کوێیە؟"

گوتم: " وەرە پێکەوە دەچین، لەوێیە لە نێو گاشە بەردەکاندا، هەستە با بڕۆین، خودا بکا خەریکی نوێژ نەبێ و بتوانێ قسانمان لەگەڵ بکا!"

به هەورازەکەدا سەرکەوتین و بینیمان لەوێ نییەو کوختەکەی چۆڵە.

گوتم: " هەڵبەتە ئەلعان لە ئەشکەوتەکەیەو خەریکی نزاو نوێژە، وەرە بێدەنگ دەچین بۆ ئەوێ، بێخشپە دەچین تا گوێی لێمان نەبێ و نەشڵەژێ!"

لە دەرەوەی ئەشکەوتەکە ڕاوەستاین. یەکەمجار چ شتێکمان لەناوەوە نەبینی، ناوەوە تاریکبوو، بەڵکو تەنێ دەنگێکمان هاتە گوێ کە نزایەکردو هەناسەی هەڵدەکێشا. دەیگوت:" مەسیح ، ئەی ئەڤینی لەخاچدراوم، ئەی ئومێدی لەخاچدراوم!" ئەوجا بێدەنگدەبوو، پاشان دەنگی پڕتر لە پاڕانەوەو نائومێدانەتر دەهاتە گوێ:" مەسیح، ئەی ئەڤینی لەخاچدراوم، ئەی ئومێدی لە خاچدراوم!"

باوکە سیلڤێستێر ویستی بچێتە ژوورەوە، بەڵام من جبەکەیم گرت و دانەویم، چرپاندم بە گوێیدا:

- " توخودا لێی نزیك مەبەوە، ئەو بە توندی ئەمری کردووە کاتێك خەریکی نزاو نوێژە، نابێ کەس بانگیکا،

نابێ کەس دەستی تێوەبدا، دەڵێ لە کاتی نوێژدا دەستم تێوەبدەیت هەپروون بە هەپرون دەبم!"

لە دەرەوە چاوەڕێ بووین، یەکێکمان لای ڕاستی دەلاقەی ئەشکەوتەکەوەو ئەویتریشمان لای چەپەوەو چاوەڕوان بووین. چاوەڕێ بووین تا بەڵکو لە نوێژەکەی بێتەوەو بێتە دەرێ و ئەوسا لەگەڵیدا بدوێین. خۆر گەییبووە ناو قەدی ئاسمان و ئیدی خۆی بۆ دابەزین ئامادە دەکرد. فرانسیسکۆس بێجوولە کەوتبووە سەر ئەژنۆو باسکەکانی ڕایەڵ و نوێژی دەکرد، لێکدا کێکدا ئەو پەیڤانەی دووبارە دەکردنەوە. لەئێوارەدا هەناسە هەڵکێشانێکی قووڵ و نائومێدانەمان ژنەفت و ئیدی فرانسیسکۆس هەستایە سەرپا، وەك مەستێك لەتریدەداو چاوانی سوور دەچوونەوە بەخوێن و فرمێسك و لە ئەشکەوتەکە هاتە دەرەوە. دەستمان بۆ ڕایەڵکرد، بەڵام ئێمەی نەبینی، چاوانی ئاراستەی ناوەوەی کرابوون، چەند هەنگاوێکی هەڵێنا، سەرسمی دەدا، دیار بوو هیچیی نەدەبینی، ڕاوەستا وەك ئەوەی هەوڵبدا بیر خۆی بێنێتەوە کە کوختەکەی دەکەوێتە کوێوە، دەستی نایە سەر لاجانگەکانی،

ورده ورده هاتەوە سەرخۆو بەرەو کوختەکەی ملی ڕێگەی گرتەبەر.

بە ئەسپایی لەدوایەوە دەڕۆیشتین تا نەیترسێنین، بەڵام کاتێك لە کوختەکەی نزیکبۆوە، دەنگی خلۆربوونەوەی بەردێکی بیست کە لەژێر پای ئێمەدا ترازاو ئەوسا ئاوڕیدایەوە. یەکەمجار نەیناسینەوە، بەڵام هەرچەندێك زیاتر لێی نزیکدەبووینەوە، ڕوخساری نوورانییتر دەداگەڕا، لێوی بزواو زەردەخەنەیەکی هاتێ. ئامێزی کردەوەو باوکە سیلڤێستێر خۆی فڕێدایە باوەشی.

هاواریکرد:" فرانسیسکۆس براکەم، زۆرم بیر دەکردیت، گەلێك خۆشحاڵم دەتبینمەوە!"

فرانسیسکۆس هیچی نەگوت، لەتریدەدا، چووینە ژێر باڵی و بردمانە نێو کوختەکەی و لەسەر ئەو فەرووی مەڕە دامانا کە برا لیکۆ دابوویێ، ئەوسا هەستاو لای بۆ باوکە سیلڤێستێر کردەوە.

بە ترسەوە پرسیی:" برایان چۆنن؟"

باوکە سیلڤێستێر سەری داگرت و وەڵامینەدایەوە.

فرانسیسکۆس دەستی باوکە سیلڤێستێری گرت و هەمدیس بە نیگەرانییەوە گوتی:" برایان چۆنن؟ باوکە سیلڤێستێر ڕوحم پێبکە، ڕاستییم پێبڵێ!"

- " برا فرانسیسکۆس، ئەوان ڕێگەیەکی تریان گرتۆتەبەر، مەڕەکانی تۆیان بەرەو دەشت بردووە تا لە لەوەڕگە بەبژوێنەکاندا بیانلەوەڕێنن!"

- " ئەی هەژاریی پیرۆز چیی؟"

- " دەیانەوێ جلکی لەبەرکەن و تێریکەن، دەیانەوێ قەڵەویکەن و پێڵاوی لەپێکەن. ئەوان ئیدی پۆرتیۆنکۆلایان پێ شوێنێکی ساکارو عەوامانەیەو چیدی ناخوازن خۆیان بکەنە خاوەنی، بەڵکو بۆ کۆکردنەوەی ئاڵتون، شاران و گوندان لەپێوەدەدەن، ئێلیاس بناغەی کلێسایەکی زۆر گەورەی سێ نهۆمیی داڕشتووەو هەر بۆ ئەم مەبەستەش وەستای بەناوبانگ و هونەرمەندانی بۆ ڕازاندنەوەی بانگهێشتکردووە. وی دەڵێ دەبێ هەژاریی تەواوەتی لەنێو کۆشکێکەوە خۆی بخاتە ڕوو، ئیتر وا ئەوانیش کۆشکەکەی بۆ ڕۆدەنێن!"

- " ئەی ئەڤینی پیرۆز؟"

- " برایان بوون بە دوو تاقمەوە، تاقمێکیان بەرەو لای ڕاست چوون و تاقمەکەی تریشیان بەرەو لای چەپ. برا بەساڵاچووەکان، ئەووەڵێن براکانمان، نایانەوێ گوێ بۆ شوانە تازەکان ڕادێرن، تازەکانیش بە جبەی شڕوپڕو پای پەتیی بەساڵاچووەکان پێدەکەنن، کە لەسەر جاددە دەیانبینن، بە برا بانگیان ناکەن، بەڵکو بە پا پەتیی بانگیان دەکەن!"

- " ئەی سەبارەت بە ساکاریی پیرۆز؟"

- " برا فرانسیسکۆس ئەویش چ ئاسەوارێکی نەماوە، ئەوانە قوتابخانەی نوێیان کردۆتەوە، هەندێك بۆ خوێندن خۆیان گەیاندۆتە بۆلۆگناو هەندێکی تریش بەرەو پاریس چوون و هێند خوێنەوارو تێگەیشتوویان لێدەرچووە کە دەتوانن دەرزییەك لە ناو کایانێکدا وەدۆزن. کتێبی ئەستوور ئەستووریان کۆکردۆتەوە، سەر دەکەونە سەر میحراب، نوتقی درێژ درێژ دەدەن، ئارەقە دەردەدەن و هەناسەیان سواردەبێ بۆ ئەوەی پیشانی بدەن مەسیح خودایەو لەخاچدراوەو لە سێیەمین ڕۆژیشدا هەڵدەسێتەوە، ئیتر بابەتەکە وا

دەئالۆزکێنن کەمێشکی بونیام دەشێوێ و دڵیشی وەکی بەرد ڕەقهەڵدێ. لەو ڕۆژەوەی ئەو خوێنەوارانە کەوتوونەتە خوتبەدان، مەسیح لە هەستانەوە کەوتووە!"

بەرلەوەی پێداڕاگەین بیگرین، فرانسیسکۆس بە دەمدا کەوت بە ئەرزا و ماوەیەکی درێژ هەر ئاوها بەبێدەنگیی مایەوە، ناوبەناو ورتەیەکی گلەیی ئامێزمان لێدەبیست:" خودایە، خودای من بۆچیی؟ بۆچیی؟ ئەوە خەتای منە!" وایدەگوت و هەمدیس بێدەنگدەبۆوەو نێوچەوانی دەکێشا بەعەردەکەدا. بە زەحمەت بەرزمانکردەوە. بەملاولادا ڕووانی. گوتی : "برا لیۆن!"

- " من لێرەم برا فرانسیسکۆس لە خزمەتتدام!"

- " کتێبی پیرۆز بکەوە، پەنجە لەسەر دێڕەکان دانێ و بخوێنەوە!"

کتێبی پیرۆزم بە دەستەوە گرت، کردمەوەو پەنجەم لەسەر دێڕەکان داناو بەرەو لای دەرگاکە چووم، ئاخر ئەوێ ڕووناکتر بوو.

- " بخوێنەوە!"

دانەویمەوەو کەوتمە خوێندنەوە:

- " بنۆڕە، ساتی ئەوە هاتووە، هەر ئەلعان ساتی ئەوە هاتووە کە بڵاوەی لێبکەن، هەر کەسەو بۆ ماڵی خۆی و بەتەنها جێمبێڵن!"

- " فرانسیسکۆس شپرزە فەرمانیدا: " بەردەوامبە! ئەی دوایی؟"

- " هەڵبەت من بە تەنیا نیم، چونکە باوکمم لەگەڵە!"

- " ئیتر بەسە!"

دەستی باوکە سیلڤێستێری گرت.

براکەم، خۆ گوێت لە دەنگی مەسیح بوو، ئێوە بڵاوەتان لێکردووە، بەڵام خەفەت مەخۆ، ئازار بۆ ساتێك منیدا بە عەردا، بەڵام وەك دەبینی ئێمە بە تەنیا نین، بەڵکو خودامان لەگەڵە، چما ئیدی چ شتێك هەیە لێی بترسین؟ وی هەمدیس مەڕەکان بە هەورازدا سەر دەخا، وی هەمدیس ڕانە مەڕەکەی بە برسێتیی، تێردەکا!"

بێدەنگییەکی درێژ باڵی کێشا. فرانسیسکۆس لەئومێدو نائومێدییدا ڕۆچوو بوو، هەستماندەکرد زۆر، زۆر زۆر لە

ئێمە دوور کەوتۆتەوە، چووبووە ئەو زەمەنانەوە کە بەڕێوە بوون بێن. لەو بێدەنگییە قووڵەدا ناوبەناو وشەی سەیرمان دەژنەفت کە لەزارییەوە دەهاتنە دەرێ، دەتگوت ئەو وشانە، دوور، لەوپەڕی عەردەوە دێن، ئەو وشانە لە وەڕینی سەگ دەچوون، وەك ئەوەی ئەم بووبێتە سەگی پاسەمەڕو بووەڕێ تا مەڕەکانی کۆوەکاو هەمدیس بۆ پشتیرەکەیان بگەڕێنێتەوە. بۆ ساتێك خەو بردییەوە. بەڵام چاوانی کردنەوەو زەردەخەنەیەکی هاتێ.

- " خەونێکی زۆر سەیرم بینی، براکانم گوێڕادێرن. لە خەونەکەمدا وەك بڵێی برایان لەپۆرتیۆنکولا کۆبووبێتنەوەو گوێیان بۆ ئێلیاس ڕادێرابێ کە دونیای بەسەردا دابەشدەکردن. قەشەیەکی جلك شڕو پێپەتی بەلایاندا ڕەتبوو، ڕاوەستا، تەماشایکردن و سەری ڕاوەشاند. یەکێك لە برایان کە ئەوی بینی تووڕە بوو.

بە قەشەی گوت:"(بۆچیی تەماشامان دەکەیت و سەر بادەدەیت؟ بۆچی بە پای پەتیی و جلکی شڕو قژی نەتاشراوو پیس و پۆخڵ و خۆنەشتوو بێرەدا دەڕۆیت؟ چما ئەی نازانی

ڕابەرەکەمان هەژاریی لەفیرقەکەمان وەدەرناوە؟ دەی برۆ بۆ دەیرەکەو خۆت بشۆ، برۆ تا جبەیەکی تازەو جووتێك پێڵاوت بدەنێ، دەی برۆو برایانمان شەرمەزار مەکە!)

- (نامەوێ!)

ئێلیاس هەستایە سەر پێ و گوتی:(ناتەوێ؟ سا ئەمر دەکەم چل قامچیت لێبدرێ!)

- (لێمدەن !)

- (ناوت چییە؟)

- (جارێ یەکەمجار چل قامچییەکەم لێدەن!)

دوای ئەوەی قامچییەکانیان لێداو خوێن بەجەستەیدا هاتە خوارەوە، ئێلیاس لێی پرسییەوە: (ئێستا دەتەوێ ناوی خۆت بڵێی؟)

قەشەی جلك شڕوپڕ وەڵامیدایەوە:(ناوم فرانسیسکۆسە، فرانسیسکۆسی ئاسیزیایی!)

تەماشای ئێمەی کرد، ئیدی زەردەخەنەکەی سەر لێوی ژاکابوو.

لەبەر خۆیەوە گوتی:" ئەوانە لە خەونیشدا بەر قامچیم دەدەن، لە خەونیشدا وەدەرمدەنێن، سوپاس بۆ خودا."

چاوانی لێکنا، هەستمانکرد کەئیدی ئەو لەشوێنێکیترەو لە ئێمە دوور کەوتۆتەوە.

باوکە سیلڤێستێر تەماشای منی کرد وەك ئەوەی داوام لێبکا ئازایەتی بدەمە بەر تا بدوێ.

گوتم :" برا فرانسیسکۆس، لەو شوێنە وەرەوە کە هەر ئەلعان دیدەنی دەکەیت و گوێمان بۆ ڕادێرە. باوکە سیلڤێستێر بە پەیامێکی خەمینەوە هاتووە بۆ لات، لێگەڕێ بدوێ!"

فرانسیسکۆس زۆری لە خۆیکرد گوێڕادێرێ.

- " برا لیۆن چیتگوت؟ پەیام؟ پەیامی چییی؟"

- " لە باوکە سیلڤێستێر بپرسە، ئەو پەیامەکەی هێناوە."

فرانسیسکۆس دەستی باوکە سیلڤێستێری گرت و گوتی: "سیلڤێستێر براکەم، دڵم بەرگە دەگرێ، چما بۆ ڕوحمم پێناکەیت، بدوێ. چ پەیامێکت پێیەو لە کێوە هێناوتە؟"

- " له بابته‌وه برا فرانسیسکۆس، له جه‌نابی بێرناردۆنیێوه!"

فرانسیسکۆس ده‌ستی به نیشانه‌ی خاچ دانا، سه‌ری داگرت و هیچی نه‌گوت.

باوکه سیلڤێستێر هه‌مدیس گوتی:" په‌یامه‌که‌م له باوکته‌وه هێناوه، ئه‌و منی بۆ ئێره ناردووه تا داوات لێبکه‌م بێیت و بیبینیت، به‌ر له‌وه‌ی ڕۆحی ته‌سلیمی خودا بکاته‌وه، ده‌یه‌وێ قسانت له‌گه‌ڵ بکا."

فرانسیسکۆس بێجووڵه ڕاوه‌ستا بوو.

- " دایکت به‌دیار ته‌خته‌نوێنه‌که‌ی باوکه‌ته‌وه کروشکه‌ی کردووه‌و نائومێدانه ده‌گری و ده‌لاوێته‌وه، ته‌نها چاوه‌ڕێی تۆ ده‌کا، برا فرانسیسکۆس وی چاوه‌ڕێت ده‌کا بچیته‌وه تا بتبینیێ و سه‌بووری بێته‌وه. وه‌ره!"

بێجووڵه دانیشت و هیچی نه‌گوت.

- " برا فرانسیسکۆس گوێت لێبوو؟ چ وه‌ڵامێك ببه‌مه‌وه؟"

فرانسیسکۆس هەستایە سەرپا، دەستی بەرەو پۆرتیۆنکولا ڕایەڵکردو نیشانەی خاچی کێشا.

لەبەرخۆوە گوتی:" خوداحافیز باوکە، بمبوورە!" وایگوت و ئەوسا لای بۆ باوکە سیلڤێستێر کردەوە.

- " براکەم، گەر پێدا ڕاگەیشتیت و تا چوونەوەت لە ژیاندا مابوو، ئەوا لە زاری منەوە پێیبڵێ: من ناتوانم لە ترۆپکی ئەم گاشە بەردە بێمە خوارەوە. بە هەمان ئەو شێوەیەی کە شێرێك پڕ بە کەروێشکێکدا دەکاو خۆی بەسەردا دەداو گەمانی لەگەڵ دەکا، ئاوها خوداش شەلوکوتی کردووم و ناتوانم ئازادبم، لە نێو چنگاڵی خودادا هەڵدەلەرزم و خۆم ڕادەپسکێنم، ناتوانم دەرباز بم، پێیبڵێ بە ئومێدی هەمدیس یەکتر بینینەوە!"

- " ئەی بە دایکت؟"

- " بە دایکیشم بڵێ بە ئومێدی هەمدیس یەکتر بینینەوە!"

بۆ ساتێك دوو دڵیی باڵی بەسەر باوکە سیلڤێستێردا کێشا. گوتی:" ئەدی بەزەییت پێیاندا نایەتەوە؟ ئاخر ئەوان

دایك و بابی تۆن، بەزەییت پێیاندا نایەتەوە؟ داوای ڕوخسەت لەخودا بکە، ئەو میهرەبانترینەو ڕوخسەتت دەداتێ."

- " جارێك داوای ڕوخسەتم لێکردووە."

- " ئەی چی وەڵامدایتەوە؟"

- " وەڵامیدامەوە، من دایك و بابی تۆم!"

باوکە سیلڤێستێر دانەویەوەو دەستی فرانسیسکۆسی ماچکرد. گوتی:" برا فرانسیسکۆس خودا حافییز، هەرچییەك خودا پێتدەڵێ ئەوە بکە!"

فرانسیسکۆس چاوانی لێکناو وەڵامیدایەوە:" براکەم، بەئومێدی هەمدیس یەکتر بینینەوە."

دەیوست بە تەنها بمێنێتەوە، ئێمە ڕۆیشتین.

بۆ ساتێك لەبەردەم کوختەکەمدا ڕاوەستاین. باوکە سیلڤێستێر تەماشای ئەو دەوروبەرەی کرد - بەرد، گاشەبەردی گەورە، چەند بێشەیەکی چکۆڵەو دوو بازیش بە ئاسمانەوە باڵیان لێکدەدا.

لەبەر خۆوە گوتی:" لە خوارەوە لە دەشتەکە خودا ڕوخسارێکی تری هەیە، لێرە یەهووە لەسەر ترۆپکی ئەم

گاشە بەردانەدا دەژی، لەخواریشەوە مەسیح بە دەشتەکەدا پیاسە دەکا. ئەریٚ برا لیۆن چۆن دەرەقەت دێیت؟"

وەڵامیمدایەوە:" دەرەقەت نایەم، ئەوە فرانسیسکۆسە کە دەرەقەت دیٚ!"

چوومە کوختەکەمەوە تا پارچەیەك نانی بۆ بێنم. گوتم:" ئەم نانە بەرە، لەڕێگە برسیت دەبیٚ!"

باوەشمان بە یەکدا کرد. کە ڕۆیشت گوتی:" ئاگات لە فرانسیسکۆس بێت، خودا شەلوکەتی کردووەو ئیتر لەوەدایە قووتی بدا. ئاگات لێیە؟ جگە لە دوو چاوانی بریندار، ئیدی چ ژیانی تێدا نەماوە، خۆ گەر برا لیۆن ئەو دوو چاوەش بکوژێنەوە، ئەوا ڕووناکییش لە دونیادا دەکوژێتەوە!"

*

مانگ هەڵهاتەوەو ئاوابۆوە، بەهار هات و چوو، هاوین هات و ئەویش تێپەڕیی، ئێمە لەسەرەوە، لەسەر چیاکەوە ئەو گۆڕانکاریانەمان دەبینی کە بەسەر ئەرزدا دەهات، دەمانبینی کە چۆن تۆو لەدەشتەکەدا سەوز دەبوو، پاشان

زەرد هەڵدەگەڕاو پێدەگەیشت، مێوەکان بریتی بوون لە قەدی ڕەشهەڵگەڕاو، پاشان گەڵایان دەگرت و پەلکیان دەهاویشت، ترێیان پێدا شۆڕدەبۆوەو پاشان دەڕنران، چیاکەی ئێمەیش هەمیشە هەر وەك خۆی بوو، بێ گوڵ و چۆڵ و هۆڵ. پاییز هات، مانگی سێپتێمبەر نزیکبۆوە، ئەو مانگە جێژنی فرانسیسکۆس بوو. ئەو ئیدی جگە لە لەتێك نان چیدیکەی نەدەخوارد، جگە لەقومێك ئاو چیدیکەی نەدەخواردەوە، بۆ قەدیسی خاچ ڕۆژووی دەگرت. لە ساڵانێك لەوەوبەرەوە ئەوە ببووە کەرەستەی پەرستن و عیبادەتی ئەو، وی لەمبارەیەوە بەدەستی خۆی لە قانوونـنامەکەدا نووسیبووی: خودایە، ئێمە سوژدەت بۆ دەبەین، بەرزو پیرۆز ڕاتدەگرین، چونکە تۆ بە خاچە پیرۆزەکەت لوتفتکردو گوناهەکانی دونیات بەخشیی!"

ئەلعانیش وا جێژنی مەسیح، کەکەوتبووە چواردەی سێپتێمبەرەوە، نزیکدەبۆوە، فرانسیسکۆس وەك مۆمێکی داگیرساو خەریکبوو دەتووایەوە، ئیتر نەیدەتوانی بنوێ، شەوو ڕۆژ چاوانی بڕیبووە ئاسمان، وەك بڵێی چاوەڕێی ئەوە بێ کە ئاماژەی پیرۆز بەنێو بروسکەو باڵدا دابەزێ.

هەندێجار دەستی دەگرتم و ئاماژەی بۆ ئاسمان دەکردو دەیگوت:

- " برا لیۆن تۆیش سەیرکە، تا بەڵکو بیبینیت. کتێبی پیرۆز دەڵێ، کاتێك خودا بۆ داوەریی دێ، خاچیش لە ئاسماندا هەڵدەسێتەوە، برا لیۆن دڵم خەبەریداوە کە خودا بۆ داوەریی کردن دێ!"

لە پێوپل و دەستەکانی خۆی ڕووانی.

- " برا لیۆن ئەمەش خاچە، جەستەی بونیام خاچە، باسکەکانت بکەوە ئەوسا بە چاوی خۆت دەیبینی کە خوداش بە سەرییەوە لە خاچدراوە!"

دەستی بۆ ئاسمان هەڵبڕی.

لەبەرخۆوە گوتی:" ئەی مەسیح، من داوایەکم لێت هەیە، بەر لە مردنم ئەو داوایەم بۆ بەجێبێنە: هەر چەندێك دەلوێ لێگەڕێ با جەستەم هەمان ئازارو عەزابی پیرۆزی تۆ بچێژێ...." وەك ئەوەی وڕێنە بکا، گوتی:" هەمدیس ئازارو عەزابی پیرۆزی تۆ ....."

دەست و پای لە جبەکەیەوە پێچا. لە ژێر لێوەوە گوتی: "دەیەشێن. برا لیۆن ڕەحمەتت لێبێ، بە تەنێ لەگەڵ ئازارەکەمدا جێمبێڵە!"

بە نیگەرانییەوە جێمهێشت. خودایە، گەر کلڵپەکەی دامرکێتەوەو هێشتا ئەمیش نەبووبێتە خۆڵەمێش! هەرچەندێك جێژنی خاچ نزیکتردەبۆوە، ڕۆژانە فرانسیسکۆسم دەبینی کە لەشادومانیداو لەتێکۆشان و لەعەزابدا دیارنەدەما. ئەو ئازارەکانی حەشاردەدا، بەڵام من هەستمدەکرد کە دەست و پێوپلی بە ئێشێکەوەن، ئێشێك لەحەوسەڵە بەدەر. بە جەستە لاوازو شەکەتەکەی پەلی دەکوتا تا ئەو عەزابە سەروو ئینسانییە، تا ئەو عەزابەی مەسیح ئەزموونکات. چما جەستەی بونیام دەکرا بەرگەی ئەوها عەزابێك بگرێ؟

ترساوو شڵەژاو هەموو ڕۆژێك بێسرتە دەڕۆیشتم و خۆم لەپشت گاشەبەردێکی بەرامبەر کوختەکەی فرانسیسکۆس دەنایەوەو چاودێریمدەکرد. ئەو ئیدی بۆ ئەشکەوتەکە نەدەچوو، بەڵکو بەسەر گاشەبەردەکەی نزیك کوختەکەیدا

هەڵدەگژاو دەستەکانی هەڵدەبڕی و بەدرێژایی ڕۆژ وەك بەرد بێدەنگ و بێجووڵە دادەنیشت و نزایدەکرد. دەمەو ئێوارەش وەك بڵێی تیشکێك ڕوخساری لە خۆوە پێچابێ، قژی سەری ئاگری دەگرت.

بە درێژایی شەوی پێش جێژنی خاچ نەمتوانی چاوان لێکنێم، کەوتبوومە سەر ئەژنۆ تا عیبادەتکەم، بەڵام خەیاڵم هەر لای فرانسیسکۆس بوو، هەستمدەکرد وەك بڵێی بروسکەیەکی خەتەرناك لەسەری دابێت، هەوای ئەو دەوروبەرە کلپەی دەسەند، هەستامەوەو لە کوختەکەم هاتمە دەرێ، بەژوور سەرمەوە ئاسمان ئاگری گرتبوو، ئەستێرەکان بڵێسەیاندەداو وەك پریشکی ئاگر خۆیان ڕادەپسکاندو بەرەو عەرد دادەبەزین، شیرەڕێ بەڕەنگێکی سپی وەك شیر دەدرەوشایەوە، شەو تەنك و بلوورین، گاشە بەردەکان پرشنگیاندەدا، باڵندەکانی شەو بەدەنگێکی کپ باڵەکانیان لێکدەداو لەم درەختەوە دەفڕین بۆ ئەو درەخت و دەیانقریشکاند، بایەکی ئارام و نیوە گەرم هەڵیکردو پەلکی درەختەکانی هێنایە لەرە. نەمدەزانی ئەو ئارامییە

چێژبەخشە لەکوێوە دێ، ڕاوەستام و لەدەوروبەری خۆمم ڕووانی، ئاسمان پڕ بوو لە شمشێرو عەردیش لەخوارەوە وەك ژنێکی ملکەچ لەوپەڕی میهرەبانیی و گوێڕایەڵیی خۆیدا بوو.

ئەو کاتەی کە لە کوختەکەی فرانسیسکۆس نێزیکدەبوومەوە، دڵم کەوتە خورپە، لەبەر ئەوەی لە شەوانێکی ئاوهادا کە ئاسمان تووڕەو عەردیش گوێڕایەڵ و ملکەچ بێ و ئاوها شنەیەکی بەهارییش هەڵیکردبێ، ئەوا لەو شەوانەدا موجیزە ڕوویدەدا. لەودیو گاشەبەردەکەمەوە خۆم حەشارداو سەیرمکرد، فرانسیسکۆس لەدەرەوەی کوختەکەی کەوتبووە سەر ئەژنۆو نزایدەکرد، هالەیەك ڕووناکیی بە لەرەلەر هات و دەوری فرانسیسکۆسیداو دەست و ڕوخساری ڕووناککردەوە، بە ئاشکرا دەست و پێیم دەبینی کە دەدرەوشانەوە، نا، نەدەدرەوشانەوە، بەڵکو کلپەیان سەندبوو.

ماوەیەکی درێژ لەوێدا دانیشتم و لە فرانسیسکۆسم دەنۆڕی، (با) کە خستبووی، لەرە لە چ گەلایەکەوە

نەدەهات، ڕووەو خۆرهەڵات ئاسمان بەڕەنگێکی سپیی ڕووناکبۆوە، ئەستێرە گەورەکان دادەگیرسان و دەکوژانەوەو لەئاسماندا کەوتبوونە سەما، یەکەمین بێچووە پەڕەسێلکە لەنێو پەلکی درەختێکەوە چریکاندی، شەو ئەستێرەو تاریکییەکانی کۆکردەوەو خۆی ئامادەی ڕۆیشتن کرد. لەناکاوێکڕا تیشکێکی بەهێز، تیشکێکی شین وسەوز لە ئاسمانەوە وەدیارکەوت و کشا، ڕوانینم هەڵبڕی، (سێراف)* یێك وەك ئاگرێکی شەش باڵ دابەزییە خوارەوەو مەسیحی بە لەخاچدراوی لەباڵەکانییەوە پێچا. دووباڵ سەری و دووباڵێتر جەستەی و دووباڵەکەیتریش هەر دوو باسکی. ئالڤێرنا گەمارۆدرا بە کڵپە، تیشکەکە نزمبۆوەو دەشتەکەی ڕووناککردەوە، لەخاچدراو بەوژەی باڵ لێکدانەوە، خۆیدا بەسەر فرانسیسکۆسداو وەك هەورە بروسکەیەك ڕایوەشاند. وەك بڵێی کەسێك بزمار بەئازای جەستەیدا داکوتێ، قیژەیەکی بەسوێ لە فرانسیسکۆسەوە هەستا، ئەوجا وەك ئەوەی لە فەزادا لە خاچ بدرێ هەرتك باسکی کردنەوە. چەند

* سیراف یان سارۆفیم ئەو مەلایکەتەیە کە لەخزمەت خودادا کار دەکا.

وشەیەکی نەغمە ئامێزم ژنەفت، بەڵام وەك ئەوەی ئەو بوونەوەرە شەش باڵە تەیر بێت نەمتوانی یەکەمین وشەکانی لەیەکتر جیاوەکەم، بەڵام بەئاشکرا لە هاوارەکەی فرانسیسکۆس حاڵیبووم کە گوتی: " زیاتر! زیاتر! من زیاترم گەرەکە!" دەنگی خوداش بە ژوور سەرییەوە وەڵامیدەدایەوە: " هەوڵ مەدە لەوەندە زیاتر بێیتە پێشێ، سنووری هەڵگژان بۆ ئینسان لە کاتی لەخاچداندا تا ئێرەیە!" هەمدیس دەنگی فرانسیسکۆس نائومێدانە هاتەوە گوێ:" دەخوازم زیاتر بێمە پێشێ، دەخوازم تا سنووری هەستانەوە بێمە پێشێ!" دەنگی مەسیح لەنێو باڵەکانی سیرافەکەوە دەنگیدەدایەوەو دەیگوت:" فرانسیسکۆسی ئازیزم، چاوانت بکەوەو بنۆڕە، لەخاچدان و هەستانەوە یەك شتن!" فرانسیسکۆس هاواریکرد:" چما ئەی بەهەشت؟" دەنگەکە هەمدیس گوتی:" لەخاچدان و هەستانەوەو بەهەشت یەك شتن!" کاتێك مەسیح ئەو قسانەی کرد، هەورە گرمەیەك ئاسمانی هەژاند، پێدەچوو کەسێك ئەمر بەو بوونەوەرە نەبینراوە بکا بەرەو باوەشی خودا بگەڕێتەوە، ئەوسا ئاگرە شەش باڵەکە دەسوبرد

وەك بروسكەیەكی سوورو سەوز هەڵكشاو بۆ ئاسمان گەڕایەوە.

هەنووكە فرانسیسكۆس بە دەمدا كەوتبوو بە ئەرزەكەداو هەڵدەلەرزی، من لە پشت گاشە بەردەكە هاتمە دەرەوەو بەرزمكردەوە، خوێن لە دەست و پێیەوە دەچۆڕا،جبەكەیم قەد كرد، برینێكی گەورە لە لاكەلەكەیدا دەمی كردبۆوە، دەتگوت ڕمێك پێكاوێتی.

لەبەر خۆوە گوتم: " باوكە فرانسیسكۆس، باوكە فرانسیسكۆس...." بۆ ئەوەی هۆشی بەبەردا بێتەوە، ئاوم پێیدا كرد. ئیدی نەمدەتوانی بە برا بانگی بكەم، ئاخر ئەو بە بەرزایی باڵای زەلامێك سەروو براكان، سەروو ئینسان كەوتبوو.

ئەو ئیدی بوورابۆوەو هیچی نەدەژنەفت و هۆشی بە خۆی نەبوو، تەنها ڕوخساری بوو كە لەترسدا ڕادەچڵەكی.

برینەكەیم بۆ شت، بەڵام دەسوبرد برینەكە دەمیكردەوەو هەمدیس خوێن لێیەوە فیچقەی كردەوە. دامە قوڵپی گریان. پێموابوو ئەم نەزیفەی ڕاناوەستێ و خوێن لەجەستەیدا

نامێنێ و ئیتر دەمرێ. خودا چەند قورس کەوتبوو بەسەریدا، چەند بە هاژەیە بەخشندەیی خودا، ئیتر ئەو دەمرێ .....

چاوانی کردنەوەو ناسیمییەوە.

بێئاگایانە گوتی: " برا لیۆن، چ شتێکت بینی؟"

- " بەڵێ باوکە، بینیم!"

-" ئەی هیچت بیست؟"

- " بەڵێ بیستم!"

- " برا لیۆن، سوێند بخۆ کە ئەو نهێنییە دەپارێزیت!"

- " سوێند دەخۆم. باوکە فرانسیسکۆس هەست بە چیی دەکەیت؟"

- " بە ترس!"

- " ئەی هەست بە شادومانیی ناکەیت؟"

- " ترس!"

دەستی نایە سەر شانم. گوتی:" خۆت کۆکەرەوە، هەر ئەلعان دەڕۆین. گەشتەکەمان تەواو بوو، بۆ پۆرتیۆنکۆلا دەگەڕێینەوە، دەگەڕێینەوە بۆ ئەو شوێنەی لێی لەدایکبووم، دەخوازم هەر لەوێش بمرم!"

- " باوکە فرانسیسکۆس، لەبارەی مردنەوە مەدوێ!"

- " برا لیۆن، چما ئەی دەبێ بونیام لەبارەی چییترەوە بئاخڤێ؟ لەبارەی ژیانەوە؟ بێدەنگ ... مەگری؟ براکەم ئێمە بۆ چاوتروکانێك جیادەبینەوەو ئیدی تا ئەبەد یەکدەگرینەوە، ڕەحمەتی خودا لە برا مردن بێ!"

یارمەتیمدا تا دانیشێ، جبەکەم دڕاندو پارچە پارچەمکرد تا برینەکانی بۆ بەستم، بە سەر دەست و پێیدا کەوتم و بە گریانەوە لە کوختەکە چوومە دەرێ. ئیدی خۆر کەوتبوو.

لەبەر دەرگای کوختەکەمدا دانیشتم و کوڵی گریانم بەربوو. لەبەرخۆوە گوتم، سەفەرەکەمان تەواو، سەفەرەکەمان تەواو، ئاخر فرانسیسکۆس گەیبووە ترۆپکی هەڵدێر، گەییبووە لەخاچدان و ئیدی بونیام لە توانایدا نەبوو ئەولاوەتر بچێ ... ئەو ئیدی چ ئاتاجی بەجەستەی نەبوو، ئەو ئیدی لە گوێدرێژەکەی دابەزیبوو، ئەو گەییبووە جێ، گەییبووە جێ .... ئەی من چمکردبا؟ کوێوە ڕۆیشتبام؟

کاپتن لیکۆ بە بەشە ڕزقی ڕۆژانەوە هات. کە منی بەو شێوەیە بینی سەری سوڕما. گوتی: " ئەوە بۆچی دەگریت؟"

- " فرانسیسکۆس دەچێتەوە بۆ زێدی خۆی. براکەم دەترسم بۆ مردن بچێتەوە بۆ ئەوێ!"

خەمێك ڕوخساری برا لیکۆی داگرت.

- " ئەوە ئاماژەیەکی خەراپە! جۆرە مەڕێك هەن هەر کەسووسەی ئەوە دەکەن سەردەبڕدرێن، دەسوبرد گوریسەکانیان لەت و پەت دەکەن و بەسەر دیواری پشتیرەکەیاندا باز دەدەن و بەپەلە دەگەڕێنەوە بۆ ئەو شوێنەی لێی لەدایکبوون. هێی برا فرانسیسکۆسی بەسەزمان!"

وەڵامیمدایەوە:" براکەم، برا فرانسیسکۆس خۆی لە مردن ناترسێ، لەبەر ئەوە تۆ خەفەت بۆ ئەوە مەخۆ. ئەو دەڵێ: مردن کۆتایی نییە، بەڵکو سەرەتایە. ژیانی ڕاستەقینە لەدوای مردنەوە دەسپێدەکا!"

- " دەشێ بۆ ئەو سەرەتا بێ، بەڵام بۆ ئێمە کۆتاییە. من خووم بەوەوە گرتبوو کە ڕۆژانە بۆ کوختەکانتان هەڵگژێم و تۆزێك نانتان بۆ بێنم و بەوەش شادومان بووم، هەروەك

ئەوەی کارێکی فیداکارانە ئەنجام بدەم. بەڵام ئیتر لەمەولا ...."

فرمێسکی چاوانی سڕی. گوتی:" باشە ..." وایگوت و گریانەکەی قووتدایەوە: "ئەلعان دەڕۆم گوێدرێژێکی چکۆڵەی بۆ دێنم و بەتانییەکیش تا کورتانەکە گیانی نەڕوشێنێ. تۆ کۆیکەرەوە، هەر ئێستا دەگەڕێمەوە."

کەوتە ڕێ و بۆ ماوەیەکی درێژ دەنگی خلۆربوونەوەی ئەو بەردانە دەبیسترا کە لەژێر پێیدا دەترازان.

*

دوای تاوێك گوێدرێژە چکۆڵەکە لەبەردەم کوختەکەی فرانسیسکۆسدا ئامادەکرا، بەتانییەکی سووری ئەستوور درابوو بەسەر کورتانەکەیدا. گەلێك بە پارێزەوە فرانسیسکۆسمان بەرزکردەوەو خستمانە سەر پشتی گوێدرێژەکە، فرانسیسکۆس ئازاری هەبوو، خوێن لەو پارچە پەڕۆیانەوە دەچۆڕا کە برینەکانیم پێ بەستبوو.

فرانسیسکۆس دەستە خوێناوییەکەی نایە سەر سەرە باریکەکەی. گوتی:" برا ئارنی، خودا بەخششی خۆی بە تۆو بەم گوێدرێژە چکۆڵەیەو بەم بەتانییە سوورە عەتا بفەرموێ، خودا لوتف بکاو ڕۆژێك هەمووتان پێکەوە بچنە بەهەشت!"

بەکاوەخۆ سەفەرەکەمان بەرەوخوار دەسپێکرد، لەناوقەدی نشێوەکەدا فرانسیسکۆس ئاماژەیەکی بۆ کاپتن لیکۆ کرد کە ڕاوەستێ. ئەوسا ئاوڕیدایەوە، دەستی هەڵبڕیی وماڵئاوایی لە ئالڤێرنا کرد.

- " ئەی چیای ئازیز، ئەی ئەو چیایەی خودا پێیناویتە سەر، سوپاس بۆ ئەو میهرەبانییانەی لەگەڵ منتا کرد، سوپاس بۆ ئەو زامانەی پێتبەخشیم، سوپاس بۆ هەموو ترس و شەونخونییەکان، سوپاس بۆ ئەو هەموو خوێنە! دەڵێن کاتێك مەسیح لە خاچدراوە، تۆ لەنێو هەموو چیاکاندا تاقە چیایەك بوویت کە لەریویتەوەو ناوەوەت خستۆتە سەر پشت، ئەوجا کیژە کەوەکانت کەوتوونەتە شیوەن و ڕۆڕۆیەك نەبێتەوە، بەدەم پەڕ ڕنینەوە ڕوانینیان بڕیوەتە ئۆرشەلیم. دڵی منیش وەك کەوێك کەوتبووە شین و ڕۆڕۆ، ئاخر مەسیح

بەژوور گاشەبەردەکانی تۆوە لەفەزادا لەخاچدرا، ئەو پەیامێکی نهێنیی داوەپێم و هەر ئەلعانیش بەڕێی کردووم، من ئیدی کەوتوومەتە ڕێ. ئالڤێرنا خودا حافییز، ئیدی ئێمە تائەبەد یەکتری نابینینەوە!"

بێدەنگ کەوتینەوە داگەڕان بەچیاکەدا، چاوانی کاپتن لیکۆ هێشتا فرمێسکیان پێدا دەهاتە خوارەوەو سەر سمیشی دەدا.

بەهۆی ئەوەوە کاتێك شەبەقیدابوو، خەڵکی ئەو گوندانەی دەوروبەر تیشکێکیان لەئاسماندا بینیبوو، ئیدی هەموویان لەخەو ڕاپەڕیبوون، زەنگەکان کەوتبوونە زرنگە، هەمووان بینیبوویان وا ئالڤێرنا دەسووتێ و ئیدی هاواریانکردبوو:" فرانسیسکۆس بووەتە قەدیس! فرانسیسکۆس بووەتە قەدیس!" ئەوسا کەوتبوونە ڕێ و نەخۆشەکانیان لەگەڵ خۆ هێنابوو تا بەڵکو تازە قەدیس دەستیان پێدابێنێ و شەفایان بدا.

کاتێك گوند نشینەکان ئێمەیان بینی، هەمووان شاڵاویان بۆ هێناین تا دەسبدەن لە دەست و پا و ئەژنۆی

فرانسیسکۆسەوە، بەڵام ئەو جوان خۆی لە جبەکەیەوە پێچاوو دەست و پای شاردبۆوە تا خەڵکەکە زامەکانی نەبینن.

نەخۆشەکان هاواریاندەکرد:" باوکی پیرۆز، دەستمان تێوەبدە، سەیرمانکە، دەست ڕایەڵکەو شەفاماندە!"

بۆ ساتێك فرانسیسکۆس خۆی لەبیرکرد، دەستی هەڵبڕی تا خەڵکەکە بەرەکەت بدا. کاتێك خەڵکەکە برینەکانی فرانسیسکۆسیان بینی، کەوتنە قیژەو نەڕاندن، ژنەکان شاڵاویان هێنایە پێشێ، ڕووپۆشەکانیان ڕاگرت تا خوێنەکەیان لەسەر بتکێ، پیاوەکان دەستیان ڕایەڵکردو دەموچاویان لە خوێنەکەی هەڵدەسوو.

ڕوخسارەکان دڕندەییان لێدەباری، ڕۆحەکان دڕندەییان لێدەباری، ئەوانە بە عەزرەتەوە بوون قەدیس کوت کوتکەن و هەر یەکەیان کوتێکی بفڕێنێ و بیخاتە دەمی، بیکاتە هیی خۆی، لە ناوەوەی خۆی بترنجێنێ، تا لەگەڵ قەدیسدا یەکانگیر بێ و دواجار ئەمیش خۆی ببێتە قەدیس. چاوانیان تاریك داهاتبوو، بەرپێی خۆیان نەدەبینی، لچ و لێویان لەکەفدا دەبریسکایەوە. من هەستم بە خەتەرێك کردو چوومە پێشێ.

هاوارمکرد:" ئەی خەڵکانی مەسیحیی، تو خودا ڕێگەمان بدەن بڕۆین، ئاخر قەدیس پەلەیەتی هەرچی زووە بۆ شارەکەی خۆی بگەڕێتەوە. ڕەحمەتی قەدیستان لێبێ ڕێگەمان بۆ بکەنەوە!"

دەنگە دڕندەکان لە هەموو لایەکەوە بەرز بوونەوە: " بۆی نییە بڕوات! ئێمە ڕێگەی نادەین بڕوات!"

- " دەبێ ئێسکەکانی لێرەدا بنێژرێ تا گوندەکەمان ببێتە جێنزرگەیەکی پیرۆز!"

- " کڵێسایەکی بۆ ڕۆ دەنێین، ئەوسا هەموو دونیا بۆ عیبادەت و سەردانی ڕوو دەکەنە ئێرە."

- " قایم بیگرن نەبا هەڵبێ، ئەو هی ئێمەیە، هی ئێمەیە، هی ئێمەیە!"

لام بۆ کاپتن لیکۆ کردەوە، گوتم:" براکەم، من دەترسم، نیازیان خەراپەو دەیانەوێ برا فرانسیسکۆسمان لێبسەنن، یارمەتیمبە!"

فرانسیسکۆس دەستە خوێناوییەکانی لەبەر پشتوێنەکەیدا شاردبۆوە، سەری ڕۆبردبووە ناوەوەو چاوەڕێ بوو. ئارەقە

تنۆك تنۆك بە نێوچەوانیدا دەتکایەخوار، هەمدیس چاوانی وەك دوو برینیان لێهاتبۆوە کە خوێنیان پێدا دەهاتە خوار.

هاوارمکرد:" ڕوحمی پێبکەن، چما نابینن خوێنی لێدەچۆڕێ؟"

خەڵکەکە چەندێك خوێنی زیاتریان بینیبا، شێتگیرتر دەبوون.

خەڵکەکە هاواریانکرد:" ئەو هی ئێمەیە، ئێمە، ئێمە! ئێمە لەم گوندەدا هەرگیز قەدیسێکمان بەخۆوە نەبینیوە، وا ئەلعانیش خودا دانەیەکی بۆ ڕەوانە کردووین، لەکیسی خۆمانی نادەین و ناهێڵین لەدەستمان دەرچێ!"

- " گوریسێك بێنن و بیبەستنەوە!"

کاپتن لیکۆ نەیتوانی لەوەندە زیاتر دگان بە خۆیدا بگرێ. تێلایەکی لە پیرەمێردێك سەند، ئەوسا جڵەوی گوێدرێژەکەی گرت و پێشی کەوت.

نەڕاندی:" ڕێگەکە بکەنەوە! ڕێگەکە بکەنەوە! کەللەتان وردوخاشدەکەم ها! لە یادتان بێ من کێم، من کاپتن لیکۆم! دەی ڕێگەکە بکەنەوە!"

پیاوەکان سڵیان کردەوەو پاشەکشێیان کرد، بەڵام ژنگەل لە تورەییدا کەفیان دەچڕاندو خۆیاندا بەسەر فرانسیسکۆسدا، پڕیانکرد بە جبەکەیداو هەلاهەلایانکرد، جەستە شینهەڵگەڕاوەکەی فرانسیسکۆس وەدیارکەوت.

فرانسیسکۆس لەبەرخۆوە گوتی:" منالّەکانم، منالّەکانم ....." وایگوت و دایە قوڵپی گریان.

گوێدرێژە چکۆڵەکە لەرزە لەرز قاچی بۆ پێشەوە بردو ویستی بکەوێتە سەر چۆك، بەڵام کاپتن لیکۆ مشتێکی پێدا کێشاو هەمدیس هەستایەوە. خەڵکەکە شاڵاویان هێنایە پێشێ، بەڵام کاپتن لیکۆ تیڵاکەی باداو خەڵکەکە گوێیان لە هاواری زەلامێك بوو سەری شکا.

کاپتن لیکۆ تیڵاکەی لە هەوادا باداو قیژاندی:" بگەڕێنەوە دواوە، ئەی بێحورمەتیی کەران بە قەدیس، بگەڕێنەوە دواوە!"

هەر کە نەخۆشەکان پیاوی قەدیسیان بینی دوور دەکەوێتەوە، کەوتنە هاوار هاوارو گریان.

- " بۆچیی بەجێمان دەهێڵیت ئەی قەدیسی خودا! چما چ ڕوحمێکمان پێناکەیت؟ ئەی تۆ هاوار ناکەیت: ئەڤین! ئەڤین! ئەڤین! بەڵام ئەی کوانێ ئەڤین؟ دە دەستمان تێوەدەو شەفاماندە!"

فرانسیسکۆس ئاوڕیدایەوەو تەماشایکردن، سەیریکردن و لە چاوانییەوە فرمێسك و خوێن ڕژانە خوار.

لەبەرخۆوە گوتی:" خودا ... خودا ...." وایگوت و ئیدی نەیتوانی چ وشەیەکی تر بهێنێتە سەر زوبان.

بە بەخشندەیی خودا لەوێ دەرچووین و ڕزگارمان بوو. ئیدی گەیشتینە دەشتەکەو هەناسەیەکی ئیسراحەتمان هەڵمژت.

کاپتن لیکۆ بە پێکەنینەوە گوتی: " برا فرانسیسکۆس، ئەوانە دەیانویست بە زیندوویی هەڵتلووشن، بەڵام ئەم تێلاَ پیرۆزە ئیشی خۆیکرد، بە ڕوخسەتی جەنابت دەمەوێ ئەم تێلاَیەش لەگەڵ خۆمدا بۆ بەهەشت بێنم!"

لە گوندێکی چەپەك لامانداو هەناسەیەکمان تێگەڕایەوە، من دەبوو زامەکانی فرانسیسکۆس بشۆم و پارچە پەڕۆیەکی

پاکژ پەیداکەم و زامەکانی پێبەستم. لە ناوەڕاستی گوند لای کانی و ئاوێك لامانداو لەوێ برینەکانیم شت. کاپتن لیکۆش سوالّی پارچە پەڕۆیەکی ئاوریشمینی کردو گەڕایەوە لامان، پەڕۆکەم پارچە پارچە بڕی و برینەکانی دەست و پا و لاکەلەکەی ڕاستیم پێبەست.

- " باوکە فرانسیسکۆس ئازارت هەیە؟"

به سەرسوڕماویی ئاوڕی بۆ دامەوە.

گوتی: " کێ ئازاری هەیە؟ ئازار چییە؟ برا لیۆن تێناگەم مەبەستت لە چییە!"

لە ڕاستیدا بۆ یەکەمجار هەستم بەوەکرد کە گۆڕانێکی تەواو لەڕوخساریدا ڕوویداوە. ڕوخساری بە ئارامیی و بەختەوەریی ڕووناکببۆوە، تاجێك لەڕووناکیی بەسەر سەرییەوەو دەست و پێیشی پرشنگیاندەدا.

لای کانی و ئاوەکەوە دانیشتم و لە فرانسیسکۆسم ڕووانی، بینیم بەبێئەوەی ئاوڕبداتەوەو سەیرمکا، دیارنامێنێ. هەنووکە دلّی بەتەنێ خودای تێدابوو. ئیتر تەواو، سەفەرەکە بۆ منیش گەییە کۆتایی، من لەنیوەی

ڕێگەدا قەتیسمام، هەرگیز ناتوانم بیگەمێ، هەرگیز جارێکیتر یەکناگرینەوەو هەرگیز جارێکیتر پێکەوە سەفەر ناکەین.

هەناسەیەکم هەڵکێشا، فرانسیسکۆس ئاوڕی بۆ دامەوەو قەدەرێك لێمڕاما، زەردەخەنەیەکی چکۆڵە لەسەر لێوی نیشت.

ئاخرییەکەی گوتی:" برا لیۆن، دەتوانیت قەڵەمێك و قاقزێکم بۆ پەیداکەیت؟"

بە پەلە چووم بۆ لای قەشەی گوندو بە قەڵەم و قاقزەوە گەڕامەوە.

- " باوکە فرانسیسکۆس ئەوەتا!"

- " بنووسە!"

بەسەر قاقزەکەدا نووشتامەوە، قەڵەمەکەم بە دەستەوە گرت و چاوەڕێ بووم.

- " برا لیۆن ئامادەیت؟"

- " بەڵێ، ئامادەم!"

- " بنووسە :

خودایە تۆ پیرۆزیت، تۆ باڵاترینیت، تۆ تاقە کەسێکیت موجیزە دەنوێنیت.

تۆ بەهێزیت، تۆ مەزنیت، تۆ باڵاترینیت!

تۆ میهرەبانیت، تۆ هەموو میهرەبانییت، تۆ باڵاترین میهرەبانییت.

تۆ ئەڤینیت، تۆ ئەقڵیت، تۆ خۆنەویستیی و تۆ حەوسەڵەیت.

تۆ جوانییت، تۆ دڵنیاییت، تۆ ئاشتییت، تۆ شادومانییت.

تۆ ئومێدی ئێمەیت، تۆ دادیت، تۆ هەموو سەروەتی ئێمەیت.

تۆ پارێزەری ئێمەیت، تۆ بەرگریلێکەری ئێمەیت، تۆ قەڵغانی ئێمەیت.

تۆ لە ڕۆحی ئێمەدا، مەزنترین تامی شیرینیت!"

هەر چەندێك زیاتر وشەکانی پێدەنووسیمەوە، زیاتر دەهەژا، دەست و پێی هەڵدەلەرزین، بۆ ساتێك وەك ئەوە

وابوو بیەوێ و هەستێ و بکەوێتە سەما، بەڵام نەیتوانی بەسەر پێوە خۆی ڕاگرێ و بە ئەرزەکەدا کەوت.

- " خودایە ئەوە چ شادومانییەك بوو، ئەوە چ بەختەوەرییەك بوو! ئاسمان دابەزیبووە سەر ئەرز، ئەوانە بونیام نەبوون کە دەوریاندابووم، بەڵکو ئەستێرەکان بوون. چما هەموو شتێکت نووسیی؟ هەموو شتێك؟"

- " بەڵێ باوکە فرانسیسکۆس، هەموو شتێکم نووسی!"

وامگوت و هەستمکرد مارێك بە دڵییەوە داوم. هەستم بەو بەختەوەرییە نەدەکرد کە وی باسی دەکرد، ئاخر ڕۆحم ژەهراویی ببوو، لە دەوروبەری خۆمم ڕووانی، چ کەسێکم نەبینی، فرانسیسکۆس لێم دوورکەوتبۆوەو جێیهێشتبووم، تا ئەبەد جێیهێشتبووم.

- " برا لیۆن بەردەوامبە لەنووسین، لە خوارەوە بەپیتی گەورە بنووسە: (برا لیۆن، خودا ئاوڕت لێبداتەوە، ڕوخسارت پاکژو ڕووناککاتەوە! برا لیۆن خودا دەستی بنێتە سەر دڵت و سەبوورییت بداتەوە!) ئەمەشت نووسیی؟"

بە چاوانێکی پڕ لەفرمێسکەوە وەڵامیمدایەوە:" بەڵێ باوکە فرانسیسکۆس، ئەوەشم نووسی!"

- " قاقزو قەڵەمەکەم بدەرێ، منیش دەمەوێ بنووسم."

قەڵەمەکەی هەڵگرت، بەڵام نەیتوانی بە دەستییەوە بگرێ. بە هەوڵێکی زۆر توانی کەللە سەرێك لە قەراغی قاقزەکەداو لە سەروویەوە خاچێك و لە سەرووتریشەوە وێنەی ئەستێرەیەك بکێشێ.

- " برا لیۆن، هانێ ئەم قاقزە هەڵگرەو بیپارێزە. هەر کاتێك خەم و پەرۆشیی زۆریان بۆ هێنایت، ئەوا لەبەر پشتوێنەکەتی دەربێنەو بیخوێنەرەوە، ئەو کات منت بیر دەکەوێتەوە. وەیادی خۆتم بێنەرەوەو بزانە کە چەندێکم خۆشویستوویت!"

*